Ազգ
Azg
22 ՅՈՒԼԻՍ 2005 ՈՒՐԲԱԹ 135 (3301)

Կոնգրեսն ընդունել է բանաձեւ Ադրբեջանի խորհրդարանական ընտրությունների վերաբերյալ

Մ. Նահանգների Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների պալատի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովը, ըստ «Ազատության», ընդունել է բանաձեւ, որում Բաքվի իշխանություններին կոչ է արվում նոյեմբերի 6-ին անցկացնել ազատ եւ արդար ընտրություններ: «Թուրան» գործակալությունն իր հերթին հաղորդում է, որ եկող շաբաթ Բաքու է ժամանելու ԱՄՆ պետքարտուղարի տեղակալը՝ Ադրբեջանի իշխանությունների հետ քննարկելու ժողովրդավարության եւ նոյեմբերին կայանալիք խորհրդարանական ընտրությունների շուրջը ստեղծված իրավիճակը: Իսկ Բաքվում ԱՄՆ դեսպան Ռինո Հարնիշը հայտարարել է, որ Մ. Նահանգների նպատակը Հարավային Կովկասի համար էվոլյուցիոն փոփոխությունների մոդել ստեղծելն է: «Դրա շուրջը մենք բանակցել ենք թե՛ կառավարության, թե՛ ընդդիմության հետ», ասել է Հարնիշը:

27-ամյա վիրահայը փորձե՞լ է սպանել Բուշին

Կեղծ նռնակը դարձավ մարտական, Հարությունովը՝ Հարությունյան

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Համաշխարհային առաջատար լրատվամիջոցները հաղորդում են, որ երեկ վրացական իրավապահներին հաջողվել է ձերբակալել Թբիլիսիից ոչ հեռու գտնվող Վաշլիսջվարի գյուղի 27-ամյա բնակիչ Վլադիմիր Հարությունովին՝ այս տարվա մայիսի 10-ին Թբիլիսիի Թավիսուփլեբա հրապարակում Մ. Նահանգների նախագահի դեմ նռնակ նետելու կասկածանքով: Վրաստանի ՆԳՆ նախարար Վանո Մերաբիշվիլին, ըստ BBC-ի, հայտարարել է, որ կասկածյալը փորձել է թաքնվել իրավապահներից, կրակ է բացել նրանց վրա, որի ընթացքում սպանվել է ՆԳՆ հակահաբեկչական կենտրոնի ղեկավար Զուրաբ Կվլիվիձեն, մեկ այլ իրավապահ վիրավորվել է: Հարությունովը, որը երեկ օրվա երկրորդ կեսին դարձավ Հարությունյան՝ հավանաբար ավելի ընդգծելու նրա հայկական ծագումը, նույնպես վիրավորվել է, տեղափոխվել հիվանդանոց եւ խոստովանական ցուցմունք տվել:

Վրաստանի ՆԳՆ-ն նախապես խոստացել էր 20 հազար լարի պարգեւատրում, ով տեղեկություններ կհայտներ Բուշի ուղղությամբ ռումբ նետած անձնավորության մասին: Հետագայում պարգեւատրության չափը հասավ 150 հազար լարիի: Երեկ Վրաստանի նախագահի մամլո ծառայությունը հաղորդագրություն է տարածել, որ Հոլանդիայում արձակուրդն անցկացնող Միխայիլ Սաակաշվիլին, տեղեկանալով Հարությունյանի ձերբակալության մասին, վերադարձել է Թբիլիսի: Երկու օր առաջ (նախքան «ահաբեկչի» ձերբակալությունը) նախագահի մամլո ծառայությունը մեկ այլ հաղորդագրություն էր տարածել, ըստ որի Սաակաշվիլին ստիպված է վերադառնալ Թբիլիսի, քանի որ Վրաստան է ժամանում Ուկրաինայի նախագահը: Տես էջ 2

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԻ ԿՈՆԳՐԵՍՈՒՄ

Օրենսդրական նախաձեռնություն ընդդեմ Հայաստանի երկաթուղային շրջափակման

Հանրապետական կոնգրեսականներ Ջո Նոլենբերգը եւ Ջորջ Ռադանովիչը, ինչպես նաեւ դեմոկրատ Ֆրենկ Փալոնը օրենսդրական նախաձեռնությամբ են հանդես եկել Մ. Նահանգների ներկայացուցիչների պալատում, ըստ որի ԱՄՆ կառավարությանն արգելվում է ֆինանսական օժանդակություն տրամադրել այն երկաթգծերի կառուցմանը, որոնք շրջանցում են Հայաստանը: Օրենսդրական նախաձեռնությունը, ըստ Վաշինգտոնի Հայ դատի հանձնախմբի տարածած հաղորդագրության, կոչվում է «Հարավային Կովկասի ինտեգրացիա եւ բաց երկաթուղիների ակտ 2005»: Նախաձեռնության տեքստում մասնավորապես ասվում է, որ Հայաստանի դուրսմղումը տարածաշրջանային տնտեսական եւ առեւտրային նախաձեռնություններից հակասում է Մ. Նահանգների տարածաշրջանային քաղաքականության նպատակներին:

Մայիսի վերջերին Ադրբեջանի, Վրաստանի եւ Թուրքիայի նախագահները Բաքվում հայտարարել էին Բաքվից Թբիլիսիով դեպի Թուրքիա երկաթուղու կառուցման իրենց մտադրության մասին: Հայ դատի հանձնախումբը հիշեցնում է, որ վերոհիշյալ նախաձեռնությունը կարող է փոխարինել Կարս-Գյումրի երկաթգծին, որը ավելի քան 10 տարի չի գործում Թուրքիայի կողմից Հայաստանի շրջափակման պատճառով: Նախնական հաշվումներով՝ Բաքու-Թբիլիսի-Կարս երկաթգծի շինարարությունը կարժենա 600 մլն-ից 1 մլրդ դոլար:

Հայաստանին՝ 75 մլն, Վրաստանին՝ 70,5, Ադրբեջանին՝ 38, Լեռնային Ղարաբաղին՝ 3

Մ. Նահանգների Սենատը հաստատել է 2006 թ. ֆինանսական տարվա համար ԱՄՆ օժանդակության ծավալները նախկին խորհրդային հանրապետությունների համար: Ամերիկայի հայկական համագումարի հաղորդագրությունից տեղեկանում ենք, որ Հայաստանին տրամադրվելիք գումարը կլինի 75 մլն, եւ 5,7 մլն դոլար նախատեսված է ռազմական օժանդակության շրջանակներում: Անդրկովկասյան հանրապետություններից Վրաստանը կստանա 70,5, Ադրբեջանը՝ 38 մլն դոլար: Լեռնային Ղարաբաղի համար 2006 թ. մարդասիրական օգնությունը կկազմի 3 մլն: Հիշեցնենք, որ Հայաստանից բացի միակ երկիրը Մ. Նահանգներն է, որը չճանաչված Լեռնային Ղարաբաղին տրամադրում է մարդասիրական օգնություն:

Սաակաշվիլուն մեղադրում են կաշառակերության մեջ

Վրաստանի ընդդիմադիր առաջատար կուսակցության առաջնորդ Շալվա Նաթելաշվիլին «Ջորջիան թայմս» անգլիատառ վրացական շաբաթաթերթին տված հարցազրույցում պնդել է, որ քաղաքապետ եղած ժամանակ Միխայիլ Սաակաշվիլին 150 հազար դոլար կաշառք է վերցրել այն ժամանակվա փոխքաղաքապետից եւ Թբիլիսիի գլխավոր ճարտարապետից: Նաթելաշվիլին պնդել է, որ քաղաքապետարանի քնապահպանական քաղաքականությունն ուսումնասիրելու եւ խախտումները բացահայտելու արշավը Սաակաշվիլին դադարեցրել է կաշառք վերցնելուց անմիջապես հետո:

Հայ եւ վրաց հոգեւորականությունը ցավում է Սամսար գյուղում տեղի ունեցածի համար

Հայ առաքելական եւ վրաց ուղղափառ եկեղեցիների ներկայացուցիչները երեկ տարածած համատեղ հայտարարության մեջ ցավ են հայտնել Ախալքալաքի շրջանի Սամսար գյուղում հուլիսի 15-ին տեղի ունեցած միջադեպի համար, հաղորդում է «Նովոստին»: «Տեղի բնակչության ոչ ճշգրիտ տեղեկացվածությունը պատճառ է դարձել վրացական հոգեւորականության ներկայացուցիչների, ինչպես նաեւ վրացի ուսանողների նկատմամբ գործադրված հոգեկան եւ ֆիզիկական վիրավորանքի համար», ասվում է Հայ առաքելական եկեղեցու վիրահայոց թեմի առաջնորդ Վազգեն եպս. Միրզախանյանի եւ Վրաստանի պատրիարքության արտաքին կապերի բաժնի առաջնորդ Գերասիմ Շարաշենիձեի համատեղ հայտարարությունում:

Վազգեն Սրբազանը նաեւ ներողամտություն է հայցել Սամսարում տեղի ունեցած պատահարի տուժածներից: Հիշեցնենք, որ հայաբնակ Սամսար գյուղում տեղացիները թույլ չէին տվել Վրաստանից ժամանած ուսանողներին վերականգնողական աշխատանքներ տանել գյուղի 12-րդ դարի վանքում: Վիճաբանությունը վերածվել էր ծեծկռտուքի, որի ընթացքում վրացի ուսանողներից մեկն ուղեղի ցնցումով տեղափոխվել էր Թբիլիսիի հիվանդանոց:

Վենեցիկը ուշացնում է

Երեկ ուշ երեկոյան Երեւանում դարձյալ քաղաքական գործիչներն անտեղյակ էին սահմանադրական բարեփոխումների նախագծի բազմիցս փոփոխությունների ենթարկված տարբերակի ճակատագրից: Վենետիկից պատասխան դեռ չէր ստացվել: Ոմանք կասկած հայտնեցին, թե փաստաթուղթն, այնուամենայնիվ, ... է հասել, եվրոխորհրդի Վենետիկի հանձնաժողովի գնահատականները «մարսման ու յուրացման» գործընթացում են եւ հետո միայն կմատուցվեն հասարակությանը:

ԱԺԿ նախագահ, «Արդարություն» խմբակցության անդամ Շավարշ Քոչարյանն ասաց. «Վենետիկն իր եզրակացությունը պիտի ուղարկեր ամսի 20-ին, բայց ընթացքում, հուլիսի 7-ից հետո իշխանությունները նոր ճշտումներ ու փոփոխություններ են ուղարկել Վենետիկ: Շատ հավանական է, որ այդպես էլ պիտի լիներ, քանի դեռ չեն հասցրել ուսումնասիրել»:

Եվրոինտեգրման հանձնաժողովի նախագահ Տիգրան Թորոսյանի բջջայինը, ում առաջինը փաստաթուղթը ընթերցելու բախտ է վիճակվելու, երեկ ողջ օրվա ընթացքում անհասանելի էր: Ինչպես, ի դեպ, բջջային հեռախոսների մեծամասնությունը:

Կ. Պ.

Նոր պայթյուններ Լոնդոնում

Ուղիղ 2 շաբաթ առաջ՝ հուլիսի 7-ին տեղի ունեցած հզոր պայթյուններից հազիվ ուշքի եկած Լոնդոնում երեկ 4 թույլ պայթյուն է գրանցվել, 3-ը՝ մետրոյի կայարաններում, 1-ը՝ ավտոբուսի կայանում, ճիշտ ինչպես նախորդ անգամ: Ոստիկանության հաղորդմամբ, այս անգամ գործի են դրվել ոչ թե ռումբեր, այլ պայթուցիչներ: Զոհեր չկան, վիրավորվել է միայն մեկ քաղաքացի:

Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերը հայտարարել է, որ պայթյուններ իրականացնողները կամենում են վախ ներշնչել բրիտանացիներին, հետեւաբար հորդորել է խուճապի չմատնվել եւ հանգիստ շարունակել առօրյա կյանքը: Պայթյունների ժամանակ անմիջապես տարհանվել են մետրոյի 3 կայարանների ուղեւորները: Ականատեսների պատմելով, նրանք ծխի հոտ են զգացել ու սաստիկ վախեցած դուրս են նետվել Ոտքեն-սքրիթ կանգառում: Պայթյուններից մեկը տեղի է ունեցել ավտոբուսում, միայն փշրվել են ավտոբուսի ապակիները:

Ռ. Պ.

Վերջին 4 օրերին դրամն արժեզրկվել է դոլարի, եվրոյի եւ ռուբլու նկատմամբ

Հայաստանում չեւավորվում է տարադրամի փոխանակման սեւ շուկա

Երեկ երեկոյան Տիգրան Մեծի պողոտայում գտնվող տարադրամի փոխանակման կետերի մեծ մասը փակ էր, ավելի ճիշտ, ինչպես սովորական է դարձել վերջին մի քանի ամիսներին, փոխանակման կետերի աշխատակիցները անցորդներին առաջարկում են փող փոխել: Ըստ էության, Հայաստանում ձեւավորվում է տարադրամի փոխանակման սեւ շուկա: Եթե վերջին մի քանի տարիներին առուվաճառքի դրամ-դոլար հարաբերակցությունը կես կամ 1 դրամ էր, ապա նույնը չի կարելի ասել վերջին մի քանի ամիսների համար: Օրինակ, առավոտյան փոխանակման կետերը 1 դոլարը կարող են գնել 444-445 դրամով, վաճառել՝ 448-450-ով, իսկ երեկոյան՝ համապատասխանաբար 440 եւ 450: 10 դրամի տարբերությունը

թույլ է տալիս, որ փոխանակման կետերի առաջ հայտնվեն փողի անօրինական առուծախով զբաղվողներ: Տես էջ 3

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Արման Մելիքյան. «Կողմերի դիրքորոշումները շատ հեռու են»

Լեռնային Ղարաբաղի անկախությունը սակարկության առարկա չէ

Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման գործընթացում վերջին ամիսներին նկատվում է առաջընթաց, սակայն բուն գործընթացը, ինչպես երեկ Մամուլի ազգային ակումբում նշեց ԼՂՀ արտգործնախարարը, լուրջ փոփոխություններ չի կրել: «Կողմերի դիրքորոշումները շատ հեռու են, (բանակցություններում) կոնկրետ արդյունքներ չկան», ասաց Արման Մելիքյանը:

Ադրբեջանի փոխարտգործնախարար Արազ Ազիմովը մի քանի օր առաջ հայտարարեց, որ հակամարտության կողմերը, ինչպես երբեք, մոտ են ճշգրտման մասին: «Սկզբունքները դեռեւս ձեւավորված չեն», ասաց նա:

ԼՂՀ արտգործնախարարն ընդգծեց նաեւ, որ Ստեփանակերտը «բավարար ծավալով տեղեկացված է բանակցություններին», մյուս կողմից՝ «այսօր բանակցություններն ընթանում են Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ, բայց եթե ասեմ, որ մենք մասնակիցն ենք այդ բանակցությունների, ճիշտ չէ»: Մելիքյանի գնահատմամբ՝ ղարաբաղյան կողմն անպայման պետք է մասնակից դառնա բանակցություններին՝ հստակ իմանալով, որ դա խաղ չէ:

30-ին ԵԱՀԿ գործող նախագահ Ռուպելի հետ համատեղ մամուլի ասուլիսում, անդրադառնալով բանակցային գործընթացին ղարաբաղյան կողմի հնարավոր մասնակցությանը, նկատեց. «Ինչքան շուտ, այնքան լավ»:

Բոլորովին այլ է Հայաստանի նախագահի դիրքորոշումը: Փետրվարի 26-ին «Գոլոս Արմենիի» թերթին տված հարցազրույցում Ռոբերտ Քոչարյանը նկատել էր, որ բանակցային գործընթացն ավելի ընդգրկուն է, քան իր եւ Ալիեւի հանդիպումները: Նախագահը պնդել էր, որ «ԼՂՀ-ն ողջ գործընթացի ակտիվ մասնակիցն է», բացի այդ, «Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների հանդիպումներում ես ներկայացնում եմ նաեւ Արցախի շահերը: Մենք, անշուշտ, ձգտելու ենք այդ ձեւաչափի մեջ ներգրավել ԼՂՀ-ն: Կարծում եմ, դա մեզ կհաջողվի»:

են խաղաղությանը: Իսկ արտգործնախարար Էլմար Մամեդյարովն ասել է, որ «առայժմ վաղ է խոսել համաձայնագրի մասին, քանզի բանակցությունները շարունակվում են»: «Բոլոր դեպքերում, բանակցություններն ընթանում են Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության եւ սահմանադրության հիմքի վրա», պնդել է Մամեդյարովը:

ԼՂՀ արտգործնախարարը չի բացառում, որ պաշտոնական Բաքվի լավատեսական հայտարարությունները ուղղված լինեն այլ լսարանի: «Լեռնային Ղարաբաղի անկախությունը սակարկության առարկա չէ, այդ մասին գիտեն ե՛ւ Բաքվում, ե՛ւ Երեւանում, ե՛ւ համանախագահները», ասաց Մելիքյանը մամուլի ասուլիսում:

Հուլիսի 10-16-ը տարածաշրջանում էին ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի միջնորդները: Ամերիկացի համանախագահ Սթիվեն Մաննը մամուլի ասուլիսում հայտարարեց, որ «լուրջ առաջընթացի հասնելու համար կա լուրջ հնարավորություն», սակայն «հնարավորությունների առկայությունը չի երաշխավորում, որ դա անպայման տեղի կունենա», «այսօր կողմերի դիրքորոշումներն անհամեմատ մոտ են, քան նախորդ ամռանը կամ ձմռանը»: Ռուսաստանցի համանախագահ Յուրի Մերզլյակովն իր հերթին նշել էր, որ միջնորդներն աշխատում են «ձեւակերպումների վրա»:

Արման Մելիքյանը երեկ նշեց, որ հստակ առաջընթացի մասին խոսելն անիմաստ է ու վաղաժամ, եւ այսօր կարող է խոսք գնալ միայն կարգավորման սկզբունքների

Ակնհայտորեն ղարաբաղյան կողմը դժգոհ է այսօր ձեւավորված բանակցային ձեւաչափից, եւ Ստեփանակերտն ամենայն հավանականությամբ դժգոհ է ե՛ւ Երեւանից, ե՛ւ Բաքվից, ե՛ւ համանախագահներից: Պաշտոնական Բաքուն պատրաստակամություն է հայտնում բանակցելու Լեռնային Ղարաբաղի հետ, բայց ոչ թե որպես հակամարտության կողմի, այլ Ադրբեջանի հայկական համայնքի:

Երեւանի դիրքորոշումն այս հարցում ոչ միայն հակասական է, այլեւ անհեթեթ: Այսպես, եթե արտգործնախարարությունը ժամանակ առ ժամանակ սպառնում է Ադրբեջանին, թե իբր դուրս կգա բանակցային գործընթացից, եւ Բաքուն ստիպված կլինի խոսել Ստեփանակերտի հետ, ապա արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը մարտի

կիցն է», բացի այդ, «Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների հանդիպումներում ես ներկայացնում եմ նաեւ Արցախի շահերը: Մենք, անշուշտ, ձգտելու ենք այդ ձեւաչափի մեջ ներգրավել ԼՂՀ-ն: Կարծում եմ, դա մեզ կհաջողվի»:

Արտգործնախարար Մելիքյանը, անդրադառնալով հակամարտության գոտում խաղաղապահ ուժերի տեղակայման հարցին, նշեց. «Մենք նախընտրում ենք օտար ուժեր չտեսնել (տարածաշրջանում), խաղաղապահ ուժերի կարիք այսօր չունենք»: Ինչ վերաբերում է Կիպրոսի կառավարության՝ Բաքվին ուղղված սպառնալիքին, թե կղզու թուրքական հատվածի հետ Ադրբեջանի օդային հաղորդակցություն հաստատելու դեպքում Նիկոսիան նույն օրինակով չվերթեր կկազմակերպի դեպի Ստեփանակերտ, ապա, ըստ Մելիքյանի, «այս հարցով ոչ կիպրական, ոչ հունական իշխանությունները մեզ չեն դիմել, եթե դիմեն՝ մենք կողջունենք»:

ԼՂՀ արտգործնախարարն անլուրջ համարեց ադրբեջանական իշխանությունների հայտարարությունը, համաձայն որի ԼՂ հակամարտության կարգավորումից հետո Բաքուն պատրաստ է բազմամիլիոն ներդրումային ծրագիր իրականացնել ԼՂ-ում: Արման Մելիքյանը հիշեցրեց 80-ական թթ. վերջերը, երբ Մոսկվան Լեռնային Ղարաբաղի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերի համար միջոցներ էր հատկացնում, մինչդեռ դրանք ծախսվում էին բացառապես ադրբեջանական գյուղերում, մասնավորապես Խոջալուում:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԳՈՒՅԺ

Ավտովթարից մահացել է Դերենիկ վրդ. Դավթյանը

ԱԻՎ լրատվական կենտրոնի օպերատիվ ամփոփագրից տեղեկացանք Գեղարքունյաց թեմի առաջնորդական տեղապահ Դերենիկ վրդ. Դավթյանի եղերական մահվան մասին եւ մեր ընթերցողներին ենք ներկայացնում Մայր աթոռի մամլո դիվանի հաղորդագրությունից կենսագրական տվյալներ:

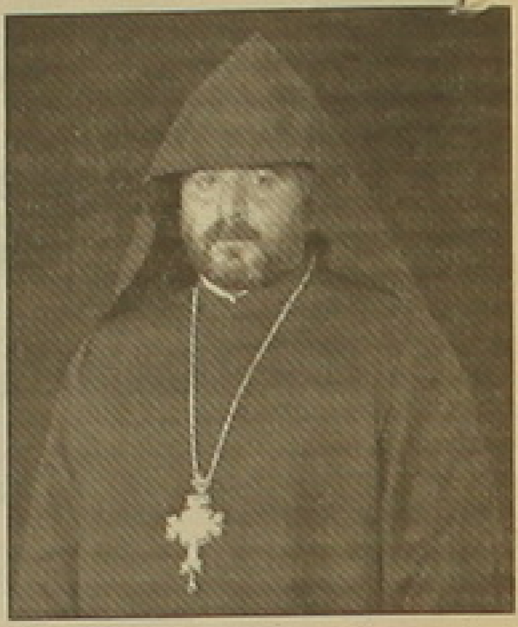

Տ. Դերենիկ վրդ. Դավթյանը (ավազանի անունը՝ Արծվի) ծնվել է 1966 թ. ապրիլի 23-ին Կապան քաղաքում: 1995 թ. ավարտել է Սբ. Էջմիածնի հոգեւոր ճեմարանը: Պաշտպանել է ավարտաճառ «Սյունյաց եպիսկոպոսական Աթոռի պայքարը ունիթոռների դեմ 14-15-րդ դ.» թեմայով՝ արժանանալով «լավ» գնահատականի:

1995 թ. նոյեմբերի 12-ին Մայր տաճարում ձեռամբ Տ. Ասողիկ եպս. Արիստակեսյանի ձեռնադրվել է կուսակրոն քահանա:

1997 թ. մայիսի 15-ին Ամենայն հայոց Գարեգին Ա կաթողիկոսի տնօրինությամբ նշանակվել է Գուգարաց թեմի Իջեւանի տարածաշրջանի հոգեւոր տեսուչ:

2001 թ. փետրվարի 21-ին պաշտպանել է վարդապետական թեզ «Թագավորօրհնեքի կանոնը հայ եկեղեցում» թեմայով: Նույն թվականի փետրվարի 22-ին ձեռամբ Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Տ. Նավասարդ եպս. Կճոյանի ստացել է մասնավոր վարդապետության աստիճան:

2001 թ. օգոստոսի 8-ին Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի տնօրինությամբ նշանակվել է Գեղարքունյաց թեմի առաջնորդական տեղապահ: Ծառայության տարիներին հոգելույս Հայր սուրբը դրսեւորել է իրեն որպես ծառայասեր, նվիրյալ եւ նախանձախնդիր հոգեւորական:

Հոգելույս Հայր սուրբի մարմինը հուլիսի 23-ին, ժ. 16.00-ին կդրվի Սբ. Գայանե վանքում հրաժեշտի համար, ժ. 19.00-ին կկատարվի եկեղեցու կարգ: Հուլիսի 24-ին, ժ. 10.30-ին հընթացս Սբ. պատարագի կկատարվեն հանգուցյալ Հայ սուրբի վերջին օծման եւ հուղարկավորության արարողությունները: Հայր սուրբի մարմինը կամփոփվի միաբանական գերեզմանատանը:

Հարաբերությունները խիստ լարված են Կիպրոսի իշխանությունների եւ ՀԲԸՄ-ի ղեկավարության միջեւ

Ստամբուլում լույս տեսնող «Ժամանակ» օրաթերթի տեղեկացմամբ, հարաբերությունները խիստ սրվել են ՀԲԸՄիության ղեկավարության եւ Կիպրոսի տեղական իշխանությունների միջեւ: Պատճառը Մելգոնյան կրթական հաստատությունը փակելու որոշումն է, որը վերջին շրջանում, ինչպես հայտնի է մեր ընթերցողներին, նոր զարգացում ապրեց, երբ Թուրքիո հայոց պատրիարք Մեսրոպ արք. Մութաֆյանը Կիպրոսի դասարաններից մեկում դասի տվեց Բարեգործականին: Այժմ, «Ժամանակ» օրաթերթի մատուցմամբ, ՀԲԸՄ-ը սկսել է դատարկել դպրոցաշենքը, ինչը նշանակում է, որ առաջիկա դպրոցական վերամուտին այն չի աշխատելու:

Մյուս կողմից, վկայակոչելով շրջանավարտ մելգոնյանցիների տարբեր երկրներում գործող կայքէջերը, «Ժամանակը» հաղորդում է, որ ՀԲԸՄիության նախագահ Պերճ Սեդրակյանը վերջերս մեկօրյա այց է կատարել Կիպրոս ու փորձել է հանդիպել տեղի տեղական իշխանավորների հետ, ինչը նրան չի հաջողվել: Նրանք պարզապես մերժել են ընդունել նրան: Պրն Սեդրակյանը, այնուամենայնիվ, հանդիպել է ՀԲԸՄիության Կիպրոսի մասնաճյուղի ղեկավարության հետ: Նույն աղբյուրի համաձայն, այդ հանդիպումն անհաջող ավարտ է ունեցել, քանի որ Մելգոնյանի փակման որոշման հարցում մասնաճյուղի ղեկավարությունն ակամա հայտնվել է քննադատությունների ու նախատինքների առաջին թիրախի դերում մի այնպիսի հարցում, որի պատասխանատվությունն ինքը չի կրում:

27-ամյա վիրահայը փորձել է սպանե՞լ Բուշին

1-ին էջից

Իրավապահներն արդեն հետախուզել են Հարությունյանների բնակարանը եւ այնտեղ հայտնաբերել պայթուցիկ նյութերի պատրաստման անհրաժեշտ նյութեր: Պարզվել է նաեւ, որ Հարությունյանը կարդացել է Ֆրեդերիկ Ֆորսայթի «Շնագայլի օրը» գիրքը, որում պատմվում է Ֆրանսիայի նախկին նախագահ Շառլ դը Գոլի նկատմամբ անհաջող մահափորձի կազմակերպումը: Կարճ ժամանակով ձերբակալվել է «ահաբեկչի» մայրը՝ Անժելա Հարությունյանը: Պարզվել է, Հարությունյանը մեծացել է առանց հոր, ընտանիքն ապրել է զրկանքներով: Ըստ «Նովոստի» գործակալության, Վրաստանում ԱՄՆ դեսպանությունը երախտագիտություն է հայտնել վրացի իրավապահներին Ջորջ Բուշի նկատմամբ մահափորձ իրականացրած անձին ձերբակալելու առիթով:

Թե ինչպես է 27-ամյա երիտասարդին հաջողվել 30 մետր մոտենալ ելույթ ունեցող Բուշին եւ Սաակաշվիլուն, մնում է անհասկանալի՝ հաշվի առնելով անվտանգության աննախադեպ այն միջոցները, որ ԱՄՆ նախագահի այցի ընթացքում կիրառվում էին Վրաստանի մայրաքաղաքում: Առաջին հաղորդագրությունները Բուշի նկատմամբ ահաբեկչություն իրականացնելու մասին հայտնվեցին այն ժամանակ, երբ ԱՄՆ նախագահի օդանավն արդեն վայրէջք էր կատարել Վաշինգտոնում: Լրատվամիջոցների առաջին հաղորդագրությունների մեջ անուղղակիորեն ակնարկվում էր, որ չպայթած նռնակը հայկական արտադրության է, ապա որ այն կարող էր ձեռք բերված լինել Ախալքալաքի ռուսական ռազմակայանից:

Հասկանալու համար, թե ինչքանով են լուրջ Բուշի դեմ մահափորձի մասին այսօրվա պաշտոնական հաղորդագրությունները, մեջբերենք մայիսի 11-13-ի ամերիկյան եւ վրացական պաշտոնատար անձանց խոսքերը: Վրաստանի ՆԳՆ պաշտոնական ներկայացուցիչ Գուրամ Դոնաձեն մայիսի 11-ին հերքում է նռնակի մասին տեղեկատվությունը՝ դա համարելով «բացարձակ կեղծիք»: Նույն օրը Վրաստանի ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղար Գելա Բեժուաշվիլին մամուլի ասուլիսում հայտարարում է, որ հայտնաբերված նռնակը եղել է «ՌԳԴ-5» տեսակի, ոչ մարտական վիճակում: «Դա ոչ թե մարտական, այլ ինժեներական նռնակ է եւ անհնար էր, որ պայթեր», ասել է Բեժուաշվիլին:

Մայիսի 11-ին ԱՄՆ գաղտնի ծառայությունը, որն զբաղվում է նախագահ Բուշի պաշտպանության հարցերով, չի հաստատում, որ նախագահի ուղղությամբ նետված առարկան եղել է նռնակ: Նույն օրն առավոտյան Սպիտակ տան պաշտոնական ներկայացուցիչ Սքոթ Մըքլելանը հերքել է հաղորդագրությունները, թե իբր նախագահ Բուշի կյանքին վտանգ է սպառնացել: Վրաստանի ՆԳՆ նախարար Վանո Մերաբիշվիլին հայտարարում է, որ երկու երկրների նախագահները լիովին պաշտպանված են եղել, իսկ միջադեպը զանգվածային անկարգությունների եւ իրարանցման նպատակ է հետապնդել: Մերաբիշվիլին պնդել է, որ նռնակը չի եղել մարտական վիճակում: Նա միջադեպը որակել է սադրանք՝ ուղղված Վրաստանի դեմ եւ Բուշի այցը վարկաբեկելու ձախողված փորձ:

Վրաստանի խորհրդարանում արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահ Կոտե Գաբաշվիլին պնդել է, որ անձամբ տեսել է, թե ինչպես անվտանգության աշխատակիցները հայտնաբերել եւ հեռացրել են թերթի մեջ փաթաթած կեղծ նռնակը մինչեւ երկու նախագահների ամբիոնում հայտնվելը: Մինչ վրացի պաշտոնյաները նման հայտարարություններ էին անում, քաղաքական գործիչներն ու խորհրդարանականներն ակնհայտ ակնարկներ էին հնչեցնում, որ սադրանքը ղեկավարվել է Մոսկվայից:

Անշուշտ ցավալի է, որ նախագահ Բուշին սպանելու մեջ կասկածվում է 27-ամյա ազգությամբ հայը: Հաշվի առնելով Վրաստանում ձեւավորված հակահայկական մթնոլորտը, չպետք է բացառել, որ այս դեպքը վրաց ազգայնամոլ առաջնորդների համար լավ առիթ կլինի վիրահայության հանդեպ հետագա ճնշումներ բանեցնելու:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Համախառն ներքին արդյունքի նկատմամբ հարկման ցուցանիշը Հայաստանում դեռ ցածր է

Նշում է ԱՄՀ փոխնախագահը

Հայաստանում գտնվող Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) նախագահի տեղակալ Օգուստին Կարստենսը երեկ հանդիպեց լրագրողների հետ: Կարճ նախաբանից հետո նա պատրաստակամություն հայտնեց պատասխանելու լրագրողների հարցերին:

ԱՄՀ փոխնախագահին ուղղված **«Ազգի»** հարցն առնչվում էր վերջին օրերի ամենաարծարծվող խնդրի՝ Հայաստանի էլեկտրական ցանցերի վերաբերյալ ԱՄՀ դիրքորոշմանը: Այդ կապակցությամբ Օգուստին Կարստենսը ասաց, որ Հայաստանի էլեկտրացանցերի խնդիրը հիմնադրամը չի բարձրացրել, որովհետեւ դա նրա գործունեության շրջանակներում չէ:

Ինչ վերաբերում է այցի նպատակներին, ապա հիմնականը Հայաստանի իշխանությունների հետ անցած տարիների ընթացքում արձանագրված տնտեսական աճն ու առաջիկա զարգացումները քննարկելն է: ԱՄՀ փոխնախագահը հայտնեց, որ Հայաստանում նվազել է աղքատությունը: Ըստ տնային տնտեսությունների հետազոտության արդյունքների, աղքատության մակարդակը նվազել է մինչեւ 30 տոկոս, ինչը 1999 թ. եղել է 50 տոկոս: Ի դեպ, այս արտասովոր ցուցանիշի (30 տոկոս) կապակցությամբ ԱՄՀ Հայաստանի գրասենյակի աշխատակիցը ասուլիսից դուրս մեզ պարզաբանեց, որ 30 տոկոս ցուցանիշն արդյունք է աղքատության հաշվարկման տարբեր մեթոդաբանության:

Այդուհանդերձ, Օգուստին Կարստենսը կարծիք հայտնեց, որ այդ թվերին չվստահելու հիմքեր չունի: Նա ասաց, որ ինքն առաջին անգամ է Հայաստանում եւ անձամբ դա տեսանելի լինելը չի կարող համեմատել, բայց իր գործընկերները, որոնք հաճախ են գալիս Հայաստան, ասում են, որ դա նկատելի է: Ընդ որում, ոչ միայն Երեւանում, այլեւ մարզերում:

Միաժամանակ, ԱՄՀ փոխնախագահն այն կարծիքը հայտնեց, որ սա չի նշանակում, թե իրենք բավարարված են: Հայաստանում 1 շնչին ընկնող համախառն ներքին արդյունքը ցածր է, անելիքներ կան եկամուտների վերաբաշխման հարցում: Իսկ ՀՆԱ-հարկեր հարաբերակցությունը երեկվա մամուլի ասուլիսի կենտրոնական թեման էր: Այդ կապակցությամբ Օգուստին Կարստենսը նշեց, որ ՀՆԱ նկատմամբ հարկման ցուցանիշը դեռ ցածր է, եւ այդ հարաբերակցությունը մեծացնելու կարիք կա: Նա հարկային եւ մաքսային բարելավումները անհրաժեշտ համարեց ոչ միայն ենթակառուցվածքների զարգացման, սոցիալական, կրթության եւ առողջապահության ոլորտներին հատկացվելիք գումարների ավելացման, այլեւ տնտեսական մրցակցության բարելավման առումով:

Արժույթի միջազգային հիմնադրամի հայաստանյան գրասենյակի ներկայացուցիչ Ջեյմս Մաքհյուն ավելացրեց, որ իր ներկայացրած կառույցը մշտապես ուշադրության կենտրոնում է պահել հարկային եկամուտների հարցը եւ նշել, որ հիմնականում խոշոր հարկատուների գծով են հարկերի ցածր հավաքման ցուցանիշները: 34 մլն դոլար արժողությամբ նոր վարկային ծրագիրը, որը հաստատվել է այս տարվա մայիսին, կառավարության ուշադրությունն է հրավիրում խոշոր հարկատուների ցուցանիշների վրա եւ պահանջում այստեղ առավել թափանցիկ լինել:

Լրագրողական հարցին պատասխանելով, Օգուստին Կարստենսն անդրադարձավ նաեւ դրամի արժեւորմանը: Նա նշեց, որ դրան նպաստել է նաեւ մեծ գումարների մուտքը Հայաստան, հետեւաբար դրամն արժեւորվել է ոչ միայն անվանապես, այլեւ իրական առումով: ԱՄՀ փոխնախագահը նշեց, որ վիճակագրության ցուցանիշներն այդ գործընթացից արտահանման տուժելու մասին չեն վկայում, իսկ դրանով ազդել արտահանման վրա, ըստ Կարստենսի, նույնն է, երբ շունը ցանկանում է իր պոչը կծել:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

2005 թ. առաջին կիսամյակում «Արդշինինվեստ» բանկը գրանցել է գերազանց արդյունքներ

Վստահեցնում է բանկի նախագահությունը

Հայաստանի բանկային համակարգում իր նկատելի տեղը գրաված «Արդշինինվեստ» բանկի վարչության նախագահ Արամ Անդրեասյանը երեկ ներկայացրեց բանկի 2005 թ. առաջին կիսամյակի հաշվետվությունը եւ նույն ժամանակաշրջանի գործունեության արդյունքները:

Ըստ ներկայացված արդյունքների եւ վարչության նախագահի վստահեցումների, վերջին 2 տարվա արդյունքների համաձայն, «Արդշինինվեստ» բանկը ամենաարագ եւ ամենադինամիկ զարգացող բանկն է: Բանկի տրամադրած ցուցանիշների համաձայն, 2005 թ. առաջին կիսամյակում բանկն ապահովել է աճի հետեւյալ տեմպերը հետեւյալ ցուցանիշների գծով. ակտիվների՝ 111.4 տոկոս, պարտավորությունների՝ 123,0 տոկոս, ընթացիկ շահույթի՝ 58,0 տոկոս եւ վարկային ներդրումների գծով՝ 44,0 տոկոս: Վարչության նախագահ Արամ Անդրեասյանը ուրախությամբ նշեց, որ այսօր բանկը կառավարում է 56,6 մլրդ դրամ ակտիվներ եւ 50,0 մլրդ դրամ պարտավորություններ: Ըստ պրն Անդրեասյանի, նման ցուցանիշ մինչ օրս Հայաստանում ունեցել է միայն HSBC բանկը:

Հաճախորդների քանակի ավելացմանը (95.000) զուգահեռ 2005 թ. առաջին կիսամյակում աճել է նաեւ բանկի կապիտալը 15,2 տոկոսով՝ կազմելով 6259,8 մլն դրամ: Պրն Անդրեասյանի հավաստմամբ, բանկի կապիտալի աճը տեղի է ունեցել բացառապես ստացված շահույթի եւ ոչ թե լրացուցիչ բաժնետոմսերի հաշվին: Նախագահի խոսքերով, սույն թվականի առաջին կիսամյակում բանկային համակարգը ավելի առաջանցիկ տեմպերով է զարգանում, քան տնտեսությունը: ՀՆԱ-ից կախված տնտեսության աճը, որն այժմ կազմում է 18-19 տոկոս, ըստ նախագահի, կարող է բարձրանալ եւ համապատասխանություն ստեղծել տնտեսության եւ բանկային համակարգի միջեւ, եթե ՀՆԱ-ի նկատմամբ ակտիվները կազմեն 40-50 տոկոս (օրինակ, Թուրքիայում ցուցանիշն այդպիսին է):

Առաջին կիսամյակի արդյունքներով, «Արդշինինվեստ» բանկը կատարել է 31 մլրդ դրամի փոխանցումներ՝ մոտ 80 տոկոսը Ռուսաստանից (որա 95 տոկոսը մուտքային փոխանցումներ են):

«Բանկի ցուցաբերած գերազանց արդյունքները եղել են հաճախորդների ավելացմա՞ն, թե՞ եղածների ներդրումների հաշվին» «Ազգի» հարցին պրն Անդրեասյանը պատասխանեց. «Կա՛ւ թվաքանակի աճ, և՛ւ որակական՝ ֆինանսական հոսքերի իմաստով»: Վարչության նախագահը նկատեց նաեւ, որ ի տարբերություն նախորդ 5, 6 տարիների, այսօր Հայաստանում կան տնտեսվարող հզոր սուբյեկտներ, որոնք կարողանում են վերցնել մեծ գումարներ եւ ժամանակին վճարել: Բանկի նորույթների եւ ապագա անելիքների շարքում նախագահը նշեց շենքային պայմանների բարելավումը, տեխնիկական բազայի վերազինումը, ինչպես նաեւ մինչեւ տարեվերջ «Arca» քարտերի նվազագույն կրկնապատկումը (այժմյան 8000-ի փոխարեն կդառնվի գոնե 16.000, եթե իհարկե չավելացվի): Բանկի ղեկավարությունը նախատեսում է մոտ ապագայում՝ 1,5 ամսում շուկա իջեցնել վարկային մի քանի արտադրանքներ, որում կլինի նաեւ հիպոթեկային վարկերի տրամադրման ծրագիրը: Բայց թե ինչ պայմաններով եւ տոկոսադրույքով՝ նախագահը առայժմ դժվարացավ ասել: Առաջիկայում նախատեսվում է նաեւ 10 ավտոմատ գանձման մեքենաների տեղադրում, որոնցից երկուսն արդեն տեղադրվել են պետական համալսարանում եւ քաղաքապետարանում: Իսկ որպես առաջին կիսամյակի նորույթ՝ բանկն ընդլայնել է ծառայությունների շրջանակը՝ մատուցելով կոմունալ վճարումների ընդունման ամբողջ փաթեթը:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Ռոբին Ֆիլիպսը հրաժարվեց էլեկտրական ցանցերի առնչությամբ լրացուցիչ մեկնաբանություններից

Սակայն հուշագիր ստորագրեց Հայաստանում նոր ծրագրի վերաբերյալ

Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովն ու ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը (ԱՄՆ ՄԶԳ) երեկ փոխըմբռնման հուշագիր ստորագրեցին, որտեղ ամրագրված են ԱՄՆ ՄԶԳ օժանդակությամբ իրականացվելիք համալիր միջոցառումները: «Մրցութային իրավունքի եւ տնտեսական կարգավորման ծրագրի» հիմնական քայլերը կլինեն Հայաստանում մրցակցային օրենսդրական բարեփոխումները եւ դրանց համապատասխանեցումը միջազգային չափանիշներին, ինստիտուցիոնալ կարողությունների կատարելագործումը, հանձնաժողովի թափանցիկությունն ու հասարակական կապերի զարգացմանը նպաստելը եւ այլն: Հանձնաժողովն իր հերթին պարտավորվում է պայմաններ ապահովել հուշագրով նախատեսված նպատակների իրականացման համար:

Հանձնաժողովի նախագահ **Արտո Շահնազարյանը**, կարեւորելով ԱՄՆ ՄԶԳ նման կառույցի հետ համագործակցությունը, նշեց, որ առանց այդ աջակցության հանձնաժողովի կայացման գործընթացը բավականին դժվար կլիներ: Պատասխանելով մեր հարցին, նա նաեւ ասաց, որ ծրագրով գումարային բաղադրիչների խնդիր նախատեսված չէ, պարզապես ամերիկյան կողմն իր վրա է վերցնում նախատեսված բոլոր նպատակների իրականացման ֆինանսավորումը:

ՄԶԳ Հայաստանի առաքելության ղեկավար Ռոբին Ֆիլիպսին ուղղված հարցերը սակայն վերաբերում էին Հայաստանի բաշխիչ ցանցերի գործարքի հետ կապված այս կազմակերպության հայտարարությանը: «Ինչպիսի՞ փոփոխություն է կրել ԱՄՆ ՄԶԳ մոտեցումը «Միդլենդ ռիսորսըզի»՝ Հայաստանի իշխանություններին տված պատասխանից հետո» հարցին Ռոբին Ֆիլիպսը պատասխանեց, որ եղած հաղորդագրության վերաբերյալ լրացուցիչ մեկնաբանություն չունի: Նա միայն ասաց, որ համոզված չէ, թե այդ հայտարարությունը ժամանակային առումով երբ է եղել՝ մինչեւ վերոհիշյալ ընկերության պատասխա՞նը, թե՞ դրանից հետո:

Ինչ վերաբերում է այն հարցին, թե այդ հայտարարությունից հետո ինչպե՞ս է Ռոբին Ֆիլիպսը գնահատում տնտեսական պաշտպանության մրցակցության հանձնաժողովի հետ նոր ծրագրի մասին հուշագրի ստորագրումը, նա պատասխանեց, որ տվյալ հանձնաժողովը եւ հուշագիրն առնչություն չունեն այն ոլորտին, որի վերաբերյալ հայտարարություն է եղել:

Նպաստներ առաջին դասարանցիներին եւ ապահովագրական վճարներ ժամանակավոր անաշխատունակներին

Այս տարվա սեպտեմբերին ընտանեկան նպաստի համակարգում ընդգրկված մոտ 30 հազար առաջին դասարանցիներ կստանան միանվագ 20 հազար դրամական նպաստ: Երեկ կառավարության ընդունած այդ որոշման մասին տեղեկացրեց աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի փոխնախարար **Արա Պետրոսյանը**: Նա հայտնեց, որ դա հնարավոր է եղել այս տարվա առաջին կիսամյակում արձանագրված խնայողությունների շնորհիվ: Ընտանեկան նպաստի համակարգին բյուջեով հատկացված է 20 մլրդ դրամ, որից 10 մլրդ դրամը նախատեսված է առաջին կիսամյակի համար: Ծախսվել է մոտ 9,5 մլրդ եւ խնայվել շուրջ 500 մլն դրամ: Հենց այդ գումարների մի մասն էլ ուղղվելու է առաջին դասարան հաճախող կարիքավոր երեխաներին, իսկ մյուս մասը տեղափոխվելու է կառավարության պահուստային ֆոնդ:

Կառավարության ընդունած հաջորդ փաստաթուղթը «Ժամանակավոր անաշխատունակության դեպքերում սոցիալական ապահովագրության մասին» օրենքի նախագիծն էր: Ի տարբերություն փոխնախարարի, որը բավական երկար անդրադարձ կատարեց եւ փաստորեն ոչինչ չասաց, նախարարության վարչության պետ Արտեմ Ասատրյանն ըստ էության անդրադարձավ փաստաթղթին: Համաձայն վարչության պետի, ապահովագրության վճարները կատարվելու են գործատուների սոցվճարներից: Կլինեն 5 տեսակի վճարներ՝ հիվանդության, պրոթեզավորման, առողջարանային բուժման, հղիության եւ ծննդաբերության, հիվանդության դեպքում խնամքի համար տրվող: Նպաստ տրամադրելու հիմք է ժամանակավոր անաշխատունակության թերթիկը:

Ա. Մ.

Վերջին 4 օրերին դրամն արժեզրկվել է դոլարի, եվրոյի եւ ռուբլու նկատմամբ

1-ին էջից

Երեկ Հայաստանի կենտրոնական բանկը հաստատել էր դրամի հետեւյալ փոխարժեքները. 1 դոլարը՝ 447,19 դրամ, 1 եվրոն՝ 535,45, 1 ռուսական ռուբլին՝ 15,6: Փաստորեն վերջին 4 օրերին հայկական դրամը դոլարի նկատմամբ արժեզրկվել է ավելի քան 11 դրամով, եվրոյի նկատմամբ՝ 14 դրամով եւ ռուբլու նկատմամբ՝ 0,4 դրամով: Միջազգային սակարաններում երեկ 1 եվրոն արժեր 1,21 դոլար, այսինքն՝ մի քանի ամիս շարունակվող եվրոյի արժեզրկումը վերջին օրերին կանգ է առել:

Թե ինչո՞վ է պայմանավորված 4 օրերին դրամի արժեզրկումը բոլոր տարադրամների, այդ թվում նաեւ վրացական լարիի նկատմամբ, մեր խելքի բանը չէ: Սովորաբար կտրուկ տատանումների դեպքում ՀՀ կենտրոնական բանկի պաշտոնյաները բերում են մի շարք գործոններ, ընդ որում այդ գործոններից յուրաքանչյուրը մատուցում են կոնկրետ դեպքի համար: Այսպես, երբ 2005 թ. սկզբներին միջազգային շուկայում դոլար-եվրո հարաբերակցությունը կայուն պահպանվում էր, իսկ այդ ընթացքում դրամը սրընթաց արժեւորվում էր դոլարի նկատմամբ, ԿԲ-ից բացատրում էին, որ ավելացել են մասնավոր փոխանցումները, այսինքն՝ դրսում աշխատող մեր հայրենակիցները Հայաստանի իրենց բարեկամներին փող ավելի շատ են ուղարկում, կտրուկ ավելացել է զբոսաշրջիկների թիվը:

Երբ, օրինակ, ամռան ընթացքում դրամն արժեւորվում է դոլարի նկատմամբ, անմիջապես շրջանառության մեջ է դրվում մյուս գործոնը. հայաստանյան շուկայում տեղական արտադրության գյուղմթերքների ի հայտ գալն ազդում է դրամի կայունացման վրա: Նրանք, ովքեր չեն ծուլանում եւ պարզապես նայում են թվերին՝ արդյոք ամռան ընթացքում բոլոր տարիների՞ն է դրամն արժեւորվում դոլարի նկատմամբ, նկատում են, որ միայն վերջին 3 տարիներին է հայկական դրամն արժեւորվել: Արդեն ամառն իր իրավունքների մեջ է, այսինքն՝ հայկական շուկան ողողված է տեղական արտադրության ծիրանով եւ սմբուկով, սակայն դրամը չի ուզում արժեւորվել դոլարի նկատմամբ:

Ֆինանսական շուկայի մասնագետները, որոնց մեր բանկային պաշտոնյաները սովորաբար անվանում են դիլետանտներ, համոզված են, որ Հայաստանը չի կարող արհեստականորեն փոխարժեքներ սահմանել, սակայն կարճաժամկետ կտրվածքով լիովին ընդունակ է մեքենայությունների:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԱԶԳ

Սոթքի հանքավայր

«Մեր երկրում մեզ մարդ չենք զգում»

Սոթքի ոսկու հանքավայրը շահագործող հնդկական «Ֆըրսթ Դայմոնդի Մայնզ» ընկերությունը մայիսի 11-ին տեղի ունեցած գործադուլի համար աշխատանքից ազատել է հանքավայրի 24 աշխատակիցների, որոնցից 11-ը Սոթքի հանքի «Լեռնագործ» արհեստակցական կազմակերպության անդամներն են: Արհեստակցական կազմակերպության նախագահ **Արմեն Սահակյանը** հայտնեց, որ հունիսի 3-ին գնացել է աշխատանքի, սակայն նրան թույլ չեն տվել տարածք մտնել: Վերադարձել է տուն ու տեղեկացել, որ ընկերությունը փոստով ծանուցում է ուղարկել: «Ձեր ծառայությունը համարվում է դադարեցված 05 թ.-ի մայիսի 12-ից, առանց հարգելի պատճառների գործալքության համար, համաձայն ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքի 36 հոդվածի 4-րդ կետի: Դուք կարող եք գալ եւ ստանալ Ձեր վերջնահաշվարկը»:

Արհմիության նախագահը շեշտեց, որ եթե դադարեցրել են իր աշխատանքային պայմանագիրը, ապա իրեն, իբրեւ արհմիության նախագահի, իրավունք չունեին աշխատավայր չթողնելու, քանի որ արհմիության մասին օրենքի 17-րդ հոդվածում ասվում է. «Արհեստակցական միության ղեկավար մարմի ներկայացուցիչները, աշխատանքային պայմանների ուսումնասիրման նպատակով, իրավունք ունեն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով այցելելու այն աշխատատեղերը, որտեղ աշխատում են տվյալ արհեստակցական միության անդամները»: Բացի այդ, ինչպես նշեց պրն Սահակյանը, ուղարկվածն անհասցե նամակ է, առանց հրամանի ու համարակալման: Նշված 24-ից բացի եւս 81 մարդու կարգավիճակն անորոշ է, նրանց դիմումներն ընդունել են, բայց աշխատավայր թույլ չեն տալիս մտնել: «Սոթքում աշխատում եմ 1979 թ.-ից, բոլորի հետ կրկին դիմում գրեցի, բայց ինձ չընդունեցին: Ինձ ասում են՝ աշխատանքից ազատել ենք, որովհետեւ «շատ ես խոսել», մենք միայն մեր աշխատանքային իրավունքներն ենք փորձել պաշտպանել», ասաց արհմիության անդամներից **Միհր Շաբոյանը**:

Պատմեցին, որ ընկերության ղեկավարությունը ամեն ջանք գործադրել է արհմիություն ստեղծելուն խոչընդոտելու համար, մինչեւ իսկ կաշառք են առաջարկել արհմիության ղեկավարներին: Երբ հրաժարվեցին կաշառքն ընդունել, ազատեցին աշխատանքից: «Արհմիության 11 անդամները չլինեին՝ ժողովուրդը ծայրահեղությունների էր գնում, մինչեւ իսկ հիմնարկն ավերելը, որովհետեւ ոչ ոք հետաքրքրված չէր, թե ինչու են գործադուլ անում, մենք զսպել ենք ժողովրդին: Հիմա ուզում են արհմիութենական կազմակերպությունը ոչնչացնել եւ շարունակել այն, ինչ անում էին», ասացին նրանք:

Մամուլն անդրադարձավ խնդրին, տեղեկացնելով, որ մայիսի 11-ից Սոթքի հանքավայրի աշխատակիցները գործադուլ էին սկսել, եւ սեփականատերը աշխատանքից ազատել է բոլորին: Աշխատողները երկու հիմնական պահանջ են ներկայացրել հանքավայրը շահագործող «Արարատի ոսկու արդյունահանման ընկերության» (ԱՈՒԱԶ) ղեկավարությանը.

1. կարճ ժամկետում աշխատակցի եւ ընկերության միջեւ կնքվող աշխատանքային պայմանագիրը համապատասխանեցնել ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքի պահանջներին,

2. ստեղծել համատեղ հանձնաժողով կոլեկտիվ պայմանագրի նախապատրաստման համար, որը կկարգավորի գործատուի եւ վարձու աշխատողի փոխհարաբերությունները աշխատանքի, աշխատանքի պահպանման, տեխնիկայի անվտանգության եւ այլ հարցերի շուրջը:

Նշված պահանջները հանքավայրի աշխատակիցները գործատուին ներկայացրել էին ամիսներ առաջ, սակայն գործադուլն սկսելուց 5 օր հետո միայն տեղի ունեցավ գործադուլավորներ-գործատու հանդիպումը: Ընկերության հնդիկ ղեկավարները առաջարկել են դադարեցնել գործադուլը եւ հարցերը քննարկել աշխատանքի ընթացքում, սակայն հանքավայրի աշխատակիցներն անընդունելի համարելով առաջարկը («երկու ամիս ունեին պայմանները քննարկելու համար, սակայն ոչինչ չարեցին»), որոշում են տեղի չտալ: Նրանց ասելով Գեղարքունիքի մարզպետը փորձեց բանակցությունների մեջ ներգրավել կառավարության իրավասու պաշտոնյաներին, սակայն բոլորը հրաժարվեցին՝ հարցի լուծումը թողնելով սեփականատիրոջը: Գործատուն ներկայացված պահանջներից՝ կիրառել անվտանգության տեխնիկայի կանոնները, բարելավել աշխատանքային պայմանները, վերանայել դրամի կուրսը, որը տատանումների ընթացքում 25% արժեզրկվել էր, վերանայել է միայն վերջինը:

Ընկերությունը դադարեցրել է գրեթե բոլորի՝ 463 մարդու աշխատանքային պայմանագրերը եւ առաջարկել նոր դիմումներ ներկայացնել աշխատանքի ընդունվելու համար: Միաժամանակ Վարդենիսի գյուղերից 100 մարդու է հավաքագրել՝ ցույց տալու համար, որ աշխատուժի խնդիր չունեն: Մնալով մենակ իրենց պահանջների հետ եւ աշխատանքի այլ հնարավորություն չունենալով, հանքափորներն ստիպված են եղել կրկին դիմում գրել աշխատանքի ընդունվելու համար, գործընկերների ասելով, արդեն շատ ավելի ստորացուցիչ պայմաններով: «Նրանց վիճակն ավելի վատ է, քան մերը», ասում են գործազուրկները: «Աշխատանքային գրքույկում չկա, թե ինչ հոդվածով նրանց ազատեցին եւ ինչ հոդվածով են աշխատանքի ընդունում: Հիմա նրանք 33,7% պակաս են ստանալու, եթե սահմանված պլանը չկատարեն: Բացի այդ, օրենքին հակառակ, գործատուն 1 ամսով է աշխատանքային պայմանագիր կնքում նրանց հետ, 200 դոլար աշխատավարձով աշխատողին ազատում է, 50 դոլար աշխատավարձով 4 հոգու է ընդունում: Միջին աշխատավարձը 100-110 դոլար է այդ տաժանակիր աշխատանքի դիմաց: Մեզ տալիս են այնքան, որ մեր ընտանիքի հետ քաղցից չմեռնենք եւ ծառայենք նրանց», պատմեցին նրանք:

Հայաստանի լեռնագործների, մետալուրգների եւ ոսկերիչների արհեստակցական կազմակերպությունների ճյուղային միության նախագահ **Եվգենի Կոժեմյակինի** ասելով, մարդիկ ծանոթ չեն օրենքներին եւ նրանց հետ կնքած պայմանագրերը հակասում են գործող օրենսդրությանը՝ աշխատանքային օրենսգրքին, վարձատրության օրենքին: Դա համարվում է վտանգավոր պայմաններում կատարվող աշխատանք: Ամսվա միջին աշխատանքային ամիսը 24 օր պետք է լինի, նրանք 190 ժամ են աշխատում: Սոթքում երկու հերթափոխով են աշխատում, 12 ժամով (թույլատրելին 8 ժամն է), առանց հավելյալ վճարման, 1 տարիֆով: Արտաժամյա աշխատանքի համար այլ կերպ պետք է վճարել: Մեղրաձորում 4 հերթափոխով էին աշխատում, մենք արգելեցինք, անհրաժեշտ է օդափոխել տեղանքը, հիմա 3 հերթափոխով են աշխատում: Ընկերությունը դեմ է արհմիություն ստեղծելուն, արհմիությունը պետք է իր աշխատողի աշխատուժը վաճառի ու կոլեկտիվ պայմանագրով կարողանա իր կենսականը պաշտպանել: Սակայն ԱՈՒԱԶ-ն հրաժարվում է կոլեկտիվ պայմանագիր կնքելուց, չնայած «Արհեստակցական միությունների մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածն ասում է. «Գործատուն պարտավոր է իր աշխատողներին միավորող արհեստակցական միության հետ կնքել կոլեկտիվ պայմանագիր», ավելացրեց պրն Կոժեմյակինը:

Ոսկու հանքի աշխատակիցների ասելով՝ հնդիկների արածը չի սահմանափակվում միայն Հայաստանի օրենքներն անտեսելով, նրանք մարդկային արժանապատվությունն են ոտնահարում, որն արդեն լցրել է համբերության բաժակը: «Մեր երկրում մեզ մարդ չենք զգում, զրկված ենք տարրական իրավունքներից», ասում են նրանք թվարկելով՝ էներգետիկին կարող են պարտադրել, որ անվադող փոխի, երկրաբանին պարտավորեցնեն էլեկտրական լար ձգել: Մեկ ուրիշին՝ 24 տարեկան տղայի, որը մեքենան յուղում էր, յուղը մի քիչ ծորացել էր, էլեկտրամեխանիկական բաժնի հնդիկ ղեկավար Անանդը հարկադրել է քսայուղը ուտել, հակառակ դեպքում՝ կազատի աշխատանքից: Հանքի մշակման նախագծով պետք է բավարարվեին լեռնատեխնիկական անվտանգության պայմանները, սակայն նրանք ոչինչ չեն ձեռնարկում: Նախկինում 5 տարին մեկ անգամ կարող էր լինել մահվան դեպք, մինչդեռ փակ հանքում էին աշխատում, իսկ հիմա 3 տարի են աշխատում եւ տասնյակ խեղվելու դեպքեր կան, 2002 թ.-ից մահվան 3 դեպք է գրանցվել: Զուգարան կառուցելը դժվար չէ, սակայն դրա անհրաժեշտությունն էլ չեն տեսնում, 500 մարդ, այդ թվում նաեւ կանայք, մի փոքր տարածքում եւ՛ աշխատում են, եւ՛ ճաշում, եւ՛ իրենց պետքերն են հոգում: Խմելու ջուր չկա, լվացվելու ջուր չկա, բաղնիք չկա: Գործատուն հրաժարվում է անգամ նշված տարրական կենցաղային պահանջները բավարարելուց:

«Արարատի ոսկու արդյունահանման ընկերության» տնօրեն **Վարդան Վարդանյանն** անմիտ է համարում նրանց հատկապես վերջին պահանջները: Վերջինիս ասելով, գործադուլի առիթը մեկին աշխատանքից ազատելը եղավ, որից հետո մեկ ամսում 4 տ դիզվառելիք են տնտեսել, նա էլ դրդեց գործադուլի:

Ի պատասխան տնօրենի «Լեռնագործ» արհեստակցական կազմակերպության փոխնախագահի, մասնագիտությամբ երկրաբան **Յունան Խաչատրյանը** պատմեց, որ իրենց հետ ջուր են տանում, որովհետեւ Սոթքի բաց հանքում բացարձակապես ջուր չկա: «Մեքենայի այն մասից, ուր դրված էր լինում ջրի շիշը, վերցրեցի ու խմեցի, տղաներից մեկը բղավեց, որ ծծմբական թթու էր, բայց արդեն խմել էի, ինձ տեղափոխեցին Երեւան, ես իմ ընկերների միջամտության շնորհիվ բժշկական ծախսերը ստացա, բայց բոլորը չեն կարողանում ստանալ կամ քիչ են տալիս: Կոկորդս չորանում է, ես շարունակական բուժման կարիք ունեմ, բայց այդ հնարավորությունը չունեմ, երբ այդ խնդիրները դնում ենք ընկերության առջեւ, դառնում ենք հնդիկների թշնամին»: Մեկ ուրիշ անգամ նրան արձակուրդից հետ են կանչել, աշխատել է 15 օր, չեն վարձատրել: Անգլերենով մի գրություն են տվել, որը ներկայացրել է աշխատավարձ ստանալու համար, բայց այդ թղթով հրաժարվել են վճարել: Պարզվել է, որ ստորագրել է մի թուղթ, որտեղ անգլերեն գրված է, թե կամովին հրաժարվում է վճարից:

2004 թ.-ին Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմում աշխատանքից ազատման, աշխատավարձերի չվճարման կամ ուշացումներով վճարման, արտադրությունում ստացված խեղումների կամ ձեռք բերած մասնագիտական հիվանդությունների համար հասանելիք վնասների փոխհատուցումների չվճարման առնչությամբ մոտ 130 դիմում է մուտքագրվել: Ստացված դիմումների գերակշիռ մեծամասնությունը վերաբերում է մասնավոր հատվածին: «Հանրապետությունում աշխատանքային հարաբերությունների առկա վիճակի վերլուծությունը վկայում է, որ աշխատանքային իրավունքները մեր իրականության մեջ, գերազանցապես մասնավոր ոլորտում, զանգվածաբար ոտնահարվում են: Բացասական գործոն է նաեւ աշխատանքային օրենսդրության կիրառման պետության ոչ բավարար հսկողությունը», ասվում է պաշտպանի զեկույցում:

Սոթքի հանքավայրի աշխատակիցներն այդ ամենի մասին ժամանակին հայտնել են ազգային անվտանգությանը, ՀՀ գլխավոր ոստիկանապետին, կառավարությանը, սակայն ոչ մի արձագանք չեն ստացել: Առայժմ նրանց հաջողվել է միայն սոցապ նախարարության աշխատանքի տեսչության հետաքրքրությունը շարժել:

ՄԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Հ. Գ. Սոցապ նախարարության աշխատանքի տեսչությունը վերջին օրերին ստուգումներ էր իրականացնում «Ֆըրսթ Դայմոնդի Մայնզ» ընկերության ղեկավարած «Արարատի ոսկու ձեռնարկությունում» եւ մյուս բոլոր հիմնարկություններում: Տեսչության իրավաբանական բաժնի պետ ***Գուրգեն Մալխասյանը*** *մեզ հայտնեց, որ իրենք ստուգում էին Սոթքի հանքավայրի աշխատակիցների ներկայացրած դիմումի հիմքերը եւ պարզել են, որ այդ հիմքերն այնքան էլ հիմնավոր չեն: Մասնավորապես պարզել են, որ հանքավայրի աշխատակիցների աշխատանքային պայմանագրերը համապատասխանում էին գործող օրենսդրությանը: Հունիսի 21-ից, նոր աշխատանքային օրենսգրքի գործողության մեջ դնելու հետ կապված, ձեռնարկության «օրինապահ» ղեկավարությունը աշխատանքային պայմանագրերը համապատասխանեցնում է նոր օրենքին:*

Ընկերության ղեկավարությունը տեսչությանը գրավոր հավաստիացրել է նաեւ, որ պատրաստակամ են կոլեկտիվ պայմանագիր կնքելու: Աշխատանքից ազատվածների վերաբերյալ իրավաբանական բաժնի պետի կարծիքն այն էր, որ նրանց գործադուլն օրինական ձեւակերպում չի ունեցել, նրանք անհարգելի պատճառով աշխատանքի չեն ներկայացել, հետեւաբար ազատելը հիմնավոր է եղել: Պարզել են նաեւ, որ արհմիություն որպես այդպիսին գոյություն չի ունեցել, արհմիության անդամները ինքնակոչներ են, քանի որ արհմիությունը ձեռնարկությունում գրանցված չի եղել:

Գ. Մալխասյանը հայտնեց, որ տեսչությունը հանքավայրի աշխատակիցների աշխատանքային պայմանները ստուգելու իրավասություն չուներ, քանի որ ՀՀ կառավարությունը դեռեւս այդ նորմատիվները չի ընդունել, սակայն ընկերության ղեկավարության հավաստմամբ, աշխատանքային պայմանները որոշակի բարելավվում են: «Մենք տեսել ենք այն, ինչ տեսանելի էր եւ ինչ-որ ցույց էին տալիս ձեռնարկությունում», ասաց նա: Սակայն մեր ուղղակի հարցին՝ իսկ ինչ տեսան, պարզվեց, որ տեսչության աշխատակիցները աշխատանքային պայմանների խախտումներ նույնպես չեն նկատել:

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Պատասխան ԱՄՆ դեսպանությունից

«Ազգի» հուլիսի 19-ի համարում տպագրել էինք մեր գործընկեր՝ անգլերեն «Հայ լայթս» թերթի խմբագիր Հարություն Խաչատրյանի նամակը Երեւանում ԱՄՆ դեսպանատան շենքի առաջ դեսպանատան մի աշխատակցի հետ լուսանկարվելու փորձության մասին, որի պատասխանը՝ ստորեւ: Մեր գործընկերը կարող է մխիթարվել, որ գոնե իր «գործը» ոստիկանություն չի հանձնվել...

Հարգելի պ-ն Խաչատրյան

Ուզում եմ պատասխանել ԱՄՆ դեսպանատունը լուսանկարելու մասին ինձ ուղղված Ձեր հարցին: Օգտվելով առիթից՝ կանդրադառնամ այս հարցի հետ կապված ուղենիշներին, որոնցով մենք առաջնորդվում ենք: Ես ցավում եմ, որ մենք ապրում ենք մի ժամանակում, երբ աշխարհով մեկ գրանցվում են նորանոր ահաբեկչական գործողություններ, իսկ ԱՄՆ դեսպանատները արտերկրում մնում են այդ գործողությունների թիրախ: Այս նկատառումներից ելնելով՝ ԱՄՆ դեսպանատունը անվտանգության խստացված միջոցներ է կիրառում: Արեւելյան Աֆրիկայում մեր դեսպանատների ցավալի փորձը ցույց է տալիս, որ ահաբեկչական գործողություններին գրեթե մշտապես նախորդել են լուսանկարումներ կամ տեսագրումներ: Ուստի, մենք իրավունք չունենալով որեւէ մեկին արգելելու լուսանկարել դեսպանատունը, հրահանգ ենք տվել մեր անվտանգությունն ապահովող աշխատակիցներին զգոնություն ցուցաբերել լուսանկարումների կամ տեսագրման դեպքերում:

Աշխարհի բազմաթիվ երկրներում ԱՄՆ դեսպանատան լուսանկարումների եւ տեսագրումների մասին ուղղակիորեն հաղորդում են ոստիկանությանը կամ այլ իրավապահ կառույցների՝ հետաքննելու նպատակով: Այս տարբերակն էլ կա, ու նախկինում մենք եւ այդպես ենք վարվել: Սակայն առաջնորդվելով բարիդրացիական հարաբերություններ ունենալու մեր ձգտմամբ՝ մեր աշխատակիցներին հրահանգ ենք տվել ուղղակիորեն խոսել այդ անձանց հետ, պարզել միջադեպը՝ առանց այդ մասին ոստիկանությանը հայտնելու: Սա ժամանակ է խնայում, իսկ լուսանկարող անձնավորությունից չի պահանջվում փաստի մասին բացատրություն տալ ոստիկանությունում կամ ազգային անվտանգության ծառայությունում:

Մեր աշխատակիցները լուսանկարչական ապարատները, տեսախցիկները կամ դրանց ժապավենները չեն առգրավում: Նրանք ուղղակի հրահանգ ունեն խնդրելու այդ անձանց չլուսանկարել կամ էլ ջնջել լուսանկարածը, եթե հասարակայնության հետ կապերի բաժնի կամ անվտանգության վարչության հետ նախապես պայմանավորվածություն չեն ունեցել: Եթե լրատվամիջոցները ցանկանում են լուսանկարել, ապա կարող են դա անել, սակայն անհրաժեշտ է նախապես համաձայնեցնել հասարակայնության հետ կապերի բաժնի հետ՝ պայմանավորվելով ժամի մասին, որի մասին տեղեկացված կլինեն բոլորը:

Կուզենայի նաեւ ընդգծել, որ իմ գործընկերների գերակշիռ մասը ՀՀ քաղաքացիներ են: Վերջին տասնամյակի ընթացքում ԱՄՆ դեսպանատների վրա կատարված ահաբեկչական գործողություններից տուժած ու զոհված անձանց գերակշիռ մասը եղել են դեսպանատան տեղացի աշխատողներ կամ էլ պատահական անցորդներ: Դեսպանատան որոշ հատվածներ, որոնք հնարավոր ահաբեկչական գործողությունների համար անհրաժեշտ տեղեկություններ չեն ապահովի, կարող են լուսանկարվել, ու հասարակայնության հետ կապերի բաժինը պատրաստ է աշխատելու լրատվամիջոցների հետ ու օգնել նրանց, որպեսզի ունենան իրենց աշխատանքի համար անհրաժեշտ նկարներ՝ առանց վտանգելու դեսպանատան անվտանգությունը եւ այն մարդկանց կյանքը, որոնք աշխատում կամ այցով գտնվում են այնտեղ:

Ես ափսոսանք եմ հայտնում այս միջադեպի հետեւանքով պատճառված անհանգստության համար:

Հարգանքով՝

ԷՆԹՈՆԻ ԳՈԴՖՐԻ
Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների
դեսպանության գործերի
ժամանակավոր հավատարմատար

Ի՞նչ ասաց իրականում Քոչարյանը

Թուրքիայից տարածքներ պահանջելու վերաբերյալ

Երեք ամիս առաջ Նախագահ Քոչարյանը Երեւանի պետհամալսարանի ուսանողների հետ հանդիպման ժամանակ Հայաստանում ներկա իրավիճակի մասին իր պաշտոնական խոսքից հետո պատասխանեց ուսանողների ավելի քան քսան հարցերի:

Նախագահի պատասխաններից մեկը հատկապես կարեւոր լուրի խորագիր դարձավ ինչպես Հայաստանում, այնպես էլ Թուրքիայում: Դա վերաբերում էր Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելուց հետո Թուրքիայից տարածքներ պահանջելու հնարավորությանը:

Սա շատ նուրբ հարց է, որն իր լուրջ արձագանքներն ունի ոչ միայն հայ-թուրքական հարաբերությունների, այլեւ այն ջանքերի վրա, որոնցով երրորդ կողմերի ներկայացուցիչները փորձում են Թուրքիային ճանաչել տալ Հայոց ցեղասպանությունը: Հարցը քննարկվում է լայնորեն ինչպես Անկարայում, Վաշինգտոնում եւ Փարիզում, այնպես էլ աշխարհի հայկական շրջանակներում:

Հայերից ոմանք նշում են, որ գոհ կլինեն, եթե թուրքերը պարզապես ընդունեն, որ հայերի դեմ ցեղասպանություն է իրագործվել: Այլ խոսքերով, եթե թուրքերը դադարեն ժխտել ցեղասպանության փաստը, ապա հնարավոր կլինի նոր էջ բացել հայ-թուրքական հարաբերություններում:

Հայերի մեծամասնությունը, սակայն, գտնում է, որ սոսկ ճանաչումը բավական չէ: Դա չի կարող ուրբել-մաքրել հայ ազգի դեմ գործադրված սպանությունների կատակլիզմային հետեւանքները: Այդպես մտածողները համոզված են, որ մեր օրերի թուրքական կառավարությունը պատասխանատվություն է կրում կորուստների համար եւ պարտավոր է փոխհատուցել: Նրանք պնդում են, որ Թուրքիան պարտավոր է վերադարձնել Արեւմտահայաստանի բռնագրավված տարածքները, ցեղասպանության զոհերի առգրավված ունեցվածքն ու ակտիվները, ինչպես նաեւ կատարել ֆինանսական փոխհատուցում:

Առաջինները շատ հաճախ խոսում են ներկա աշխարհի հնարավորությունների եւ այն մասին, թե անիրական է ակնկալել որեւէ տարածք կամ նյութական փոխհատուցում Թուրքիայից: Նրանք նաեւ հարցականի տակ են դնում այն, որ այդ հողերը պահանջող հայերը երբեւէ կգնան ապրելու Արեւմտյան Հայաստանում (Արեւելյան Թուրքիայում), եթե նույնիսկ թուրքերը համաձայնեն վերադարձնել տարածքները:

Այսպես մտածողները չեն հասկանում, որ մինչ անհավանական է ակնկալել, որ մոտ ապագայում Թուրքիան որեւէ բարեփոխումների կգնա այդ հարցում, կամավոր մեր իրավունքներից հրաժարվելու դեպքում մենք ոչինչ չենք ստանա ի վերջո:

Նախագահ Քոչարյանը շատ լավ է հասկանում խնդրի նրբությունը, դեռ այն ժամանակվանից, երբ թուրք լրագրողի տված նման մի հարցին պատասխանեց: Այդ ժամանակ աշխարհասփյուռ հայերը քննադատեցին նրան, որ իբր, ըստ թուրքական աղավաղված տարբերակի, նա ասել էր, թե Հայաստանը տարածքային պահանջներ չունի Թուրքիայից: Հարցն այն էր, որ նրա օգնականները ոչ մի հաղորդագրություն չհրապարակեցին ստույգ նշելու, թե ինչ բառեր էր նա օգտագործել: Թուրքերի ապատեղեկատվությունը մատուցվեց աշխարհին եւ աշխարհասփյուռ հայերին:

Նման ապատեղեկատվություն տեղի ունեցավ նաեւ այս տարի, նախագահի խոսքերը դարձյալ աղավաղեց թուրքական մամուլը: Ահա թե իրականում ինչ է ասել նախագահն ըստ ապրիլի 11-ի պետական հեռուստատեսության հաղորդագրության.

«Եթե դուք հետեւում եք այս հարցին, երեւի նկատել եք, որ երբեւիցե որեւէ պետական ատյանի անունից որեւէ տարածքային պահանջի հարց մենք չենք բարձրացրել: Այսօր մեր արտաքին քաղաքականության օրակարգում ցեղասպանության ճանաչման հարցն է: Ինչպիսի՞ իրավական հետեւանքներ դա կունենա՝ հետագա նախագահների, հետագա քաղաքական գործիչների հարցն է, բայց մենք պետք է նաեւ իրատես լինենք եւ այդ տեսանկյունից մեր սպասելիքները եւ իրականությունն իրարից շատ տարբերվող չդարձնենք: Երբ շատ է տարբերվում, սովորաբար հետագայում հիասթափություն ես ապրում: Ինչքան իրատես լինենք, հիասթափության հետագա հնարավոր աստիճանն այնքան ավելի ցածր կլինի: Հիմա պետք է հետեւողական պայքարենք ցեղասպանությունը ճանաչելու ուղղությամբ: Հարցի երկրորդ հատվածի մասին հիմա ինչքան քիչ խոսենք, այնքան ավելի օգտակար կլինի»:

Թուրքական մամուլը ներկայացրեց, թե իբր նախագահն ասել է, որ Հայաստանը Թուրքիայից պահանջներ չունի: Դժբախտաբար հայկական թերթերն էլ կուլ տվեցին այս աղավաղումները եւ արձանագրեցին դրանք որպես փաստ:

Ընթերցողները պետք է նկատեն, որ Նախագահ Քոչարյանը չափազանց զգույշ է իր խոսքում: Հստակ չնշելով, որ Հայաստանը տարածքային պահանջներ ունի Թուրքիայից, նա միաժամանակ չափազանց զգուշավորությամբ չի նշում, որ այդպիսի պահանջներ չունի: Հայաստանի ներկա քաղաքական եւ տնտեսական խնդիրների առկայության պայմաններում ճիշտ չի լինի տարածքային պահանջների մասին խոսել: Նա շատ ճիշտ վարվեց: Հայերս պետք է սպասենք ավելի հարմար ժամանակների, երբ Հայաստանն այնքան հզոր կլինի, որ կկարողանա ներազդել այդ պահանջների վրա: Բոլորն էլ գիտեն, որ տարածքները ձրի չեն տրվում: Դրանք նվաճվում են կամ ուժի կամ էլ ուժով թեւավորված դիվանագիտական միջոցներով: Իսկ դրա ժամանակը դեռ չի եկել:

ՀԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆՅԱՆ
«Կալիֆոռնիա կուրիեր»

Բաքու-Հյուսիսային Կիպրոս ուղիղ չվերթը կազմակերպվում է հուլիսի 27-ին

Սակայն դա հազիվ թե Ադրբեջանին ազատի Թուրքիայի ճնշումներից

Հուլիսի 20-ին լրացավ թուրքական զորքերի Կիպրոս ներխուժման 31-րդ տարին, եւ այդ օրը, ինչպես միշտ, «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետությունում» նշվեց որպես «Խաղաղության եւ անկախության» տոն: Թուրքական հանրային հեռուստատեսությունը, անդրադառնալով տարելիցին, որպես տոնակատարությունների առանձնահատկություն, ընդգծեց, որ այս տարի դրանց բացի Թուրքիայի պատվիրակությունից մասնակցեցին Ադրբեջանի եւ Պակիստանի խորհրդարանական պատվիրակությունները:

Մինչդեռ նախօրեին թուրքական որոշ թերթեր, մասնավորապես «Ռադիկալը», տեղեկացրել էին, որ «Խաղաղության եւ անկախության» տոնակատարություններին կմասնակցեն պատվիրակություններ ավելի քան 30 երկրներից, դրանց թվում նշելով ինչպես Անգլիայի, Ֆրանսիայի, Գերմանիայի, Իտալիայի, այնպես էլ Իրանի, Եգիպտոսի պես Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքի առաջնակարգ երկրները:

Ինչո՞վ պայմանավորել ապատեղեկատվությունը: Ըստ երեւույթին վերոհիշյալ երկրներին փաստի առջեւ կանգնեցնելու միջոցով «Խաղաղության եւ անկախության» այսպես կոչված տոնակատարությունների նախօրյակին հունական կողմին ապակողմնորոշելու քաղաքական հաշվարկներով: Սա նշանակում է, որ Թուրքիայի արտգործնախարարությունը նախապես իմանալով պատասխանի բնույթի մասին, դիմել է վերոհիշյալ երկրներին՝ հրավիրելով տոնակատարությունների առնչությամբ նրանց պատվիրակություններին «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետություն»:

Այլ կերպ, տոնակատարություններին ավելի քան 30 երկրների պատվիրակությունների մասնակցության մասին «Ռադիկալի» ապատեղեկատվությունը եղել է ոչ միայն կանխամտածված, նաեւ՝ փոխհամաձայնեցված Թուրքիայի արտգործնախարարության հետ:

Թերեւս ոչ պակաս կանխամտածված պետք է համարել ադրբեջանական պատվիրակության «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետություն» կատարած այցի վերագրումը վերջինի «փաստացի ճանաչման», ինչն այցի առթիվ արեց Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը: Այն տարբերությամբ, որ եթե ապատեղեկատվությամբ թուրքական թերթերը փաստի առջեւ էին կանգնեցնում Եվրոպայի եւ տարածաշրջանի առաջնակարգ երկրներին, ապա Էրդողանը նախապես իմանալով ճանաչման անհնարինությունը, փաստի առջեւ կանգնեցրեց Ադրբեջանին, որ ուղիղ չվերթ կազմակերպի Հյուսիսային Կիպրոս:

Հուլիսի 19-ի համարում **«Ազգը»**, հենվելով թուրքական թերթերի տվյալների վրա, տեղեկացրել էր այդ չվերթի մասին՝ նշելով, որ ադրբեջանական առաջին ինքնաթիռը Նիկոսիայի թուրքական վերահսկողության տակ գտնվող օդանավակայանում վայրէջք կկատարի հուլիսի 31-ին: Պարզվում է, որ այդ օրն ուղիղ չվերթ կկատարվի Կիպրոսի թուրքական հատվածից Բաքու, իսկ Բաքվից Նիկոսիա՝ հուլիսի 27-ին:

Սա նշանակում է, որ «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության» փաստացի ճանաչման առումով Ադրբեջանին փաստի առջեւ կանգնեցնելու վարչապետ Էրդողանի կանխամտածված քայլը ծառայել է նպատակին: Ընդ որում, «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության» նախագահ Մեհմեդ Ալի Թալաթը, արձագանքելով Ադրբեջանից Հյուսիսային Կիպրոս ուղիղ չվերթի կազմակերպմանը, դա համարել է թուրքական հատվածի մեկուսացվածության վերացման խորհրդանիշը:

Քանի որ Թուրքիան ձգտում է Ադրբեջանին խորհրդանիշ դարձնել նաեւ «Հյուսիսային Կիպրոսի թուրքական հանրապետության» ճանաչման առումով, ուստի Բաքվից Հյուսիսային Կիպրոս կազմակերպված ուղիղ չվերթը հազիվ թե նրան ազատի Անկարայի ճնշումներից:

Հ. ՉԱՔՐՅԱՆ

ՊԱԿԻՍՏԱՆ

Լոնդոնյան առաջին պայթյունների կազմակերպիչը ձերբակալված է

Պակիստանյան ծագումով 30-ամյա բրիտանահպատակ Հարուն Ռաշիդ Ասուադը ձերբակալված է Պակիստանում եւ ներկայումս հարցաքննության է ենթարկվում: Թեեւ այդ երկրի ներքգործնախարարությունը հերքում է նրա ձերբակալման լուրերը, բրիտանական եւ ամերիկյան մամուլը ՆԳՆ աղբյուրներ վկայակոչելով հաղորդում է ձերբակալման ոչ միայն փաստի, այլեւ մանրամասնությունների մասին:

Լոնդոնի «Թայմս» թերթի տվյալներով, բրիտանական եւ ամերիկյան հատուկ ծառայությունները ջանում են հարցաքննություններին մասնակցելու իրավունք ստանալ: Հաղորդվում է, որ Ասուադը ձերբակալվել է Իսլամաբադից 130 կմ հեռու գտնվող Սարգոդա քաղաքի մեդրեսեներից (կրոնական դպրոց) մեկում: Ձերբակալման պահին նրանից առգրավվել են մի շարք զինատեսակներ, «մահապարտի գոտի» պայթուցիկով, 17 հազար բրիտանական ֆունտ ստեռլինգ, բջջային հեռախոս:

Պարզվել է, որ Ասուադն այդ հեռախոսով մի քանի անգամ կապվել է Լոնդոնում պայթյուններ իրականացրած 4 ահաբեկիչների հետ: Ասուադի մոտ հայտնաբերվել է կեղծ բրիտանական անձնագիր, որով նա մտադրվել էր անցնել Աֆղանստան:

Հուլիսի 7-ի լոնդոնյան ահաբեկչություններից մի քանի ժամ առաջ Ասուադը հեռացել էր Մեծ Բրիտանիայից: Քննիչները պարզել են, որ պայթյուններին նախորդած օրերին նա բջջային հեռախոսով 20 անգամ զանգահարել է 4 ահաբեկիչներից երկուսին: Ըստ երեւույթին՝ հրահանգներ է տվել: Վերջին հեռախոսազրույցը տեղի է ունեցել հուլիսի 7-ի առավոտյան:

«Դեյլի մեյլ» թերթի տվյալներով, Ասուադը կապված է «Ալ Ղաիդայի» երկու բարձրաստիճան անդամների, ինչպես նաեւ ԱՄՆ-ում ձերբակալված ահաբեկիչ Ջեյմս Ուջաամայի հետ: ԿՀՎ-ն պնդում է, որ երեք տարի առաջ Ասուադը փորձել է «Ալ Ղաիդայի» բջիջ ստեղծել ԱՄՆ-ում: Պակիստանի վարժարաններից մեկում նա անձամբ հանդիպել է Ուսամա բեն Լադենի հետ:

Հրեա վերաբնակները փոխում են մարտավարությունը

Գազայի հատվածից իսրայելական զորքի եւ բնակավայրերի դուրսբերման հակառակորդ հրեա վերաբնակները շարունակում են բողոքի ցույցերը տարանջատման դեմ: Երեկ գիշեր իսրայելական ոստիկանությունը կալանավորել է 250 հրեա ցուցարարների, որոնք մտել էին Գազայի սահմանին մոտ գտնվող փակ ռազմական գոտի եւ փորձում էին անցնել Գուշ Կատիֆ բնակավայրը: Կալանավորված հրեաները, ըստ «Հաարեց» թերթի, հարցաքննության են ենթարկվում Բեեր Շեւայի ոստիկանական տեղամասում:

Հրեա վերաբնակները պնդում են, թե գիշերը մոտ 1000 ցուցարարների հաջողվել է հաղթահարել ոստիկանության արգելափակոցները եւ հասնել Գուշ Կատիֆ: Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ Քֆար Մայմոն քաղաքում ճամբար խփած վերաբնակների մեծ մասը տուն է վերադարձել: Բողոքի ձեռնարկումը կազմակերպած հրեական ավանների խորհրդի ղեկավարները որոշել են դադարեցնել զանգվածաբար Գուշ Կատիֆ անցնելու ապարդյուն փորձերը եւ փոխել մարտավարությունը:

ITAR-TASS-PHOTOLURE

«Մենք Գուշ Կատիֆ կթափանցենք փոքր խմբերով, երկու շաբաթ հետո այնտեղ 10 հազար մարդ կլինի», Ֆրանսպրեսի թղթակցին ասել է բողոքի ցույցի կազմակերպիչ Բենցի Լիբերմանը, որն Այսրհորդանանի եւ Գազայի նոր ավանների խորհրդի ղեկավարն է: Նրա խոսքերով, Քֆար Մայմոնը հնարավոր կլինի օգտագործել որպես ապագա ցույցերի մեկնակետ:

Հուսեյնի դատը՝ հուլիսի վերջերին

Սադդամ Հուսեյնի դատավարության սկսվելուն մնում են հաշված օրեր: Իրաքյան հատուկ տրիբունալի անդամ Ահմեդ Ռաֆեն ՌԻԱ գործակալության թղթակցին հայտնել է, որ դատավարությունն սկսվելու է հուլիսի վերջերին: **«Ազգը»** տեղեկացրել է, որ Հուսեյնին արդեն մեղադրանք է ներկայացվել 1982 թ. էդ Դուջայլում իր վրա կատարված անհաջող մահափորձից հետո 148 շիա մահմեդականների սպանելու համար: Մահափորձից հետո երկար ժամկետներով բանտարկվեցին 1500 այլ անձինք:

Ահմեդ Ռաֆեի խոսքերով, Հուսեյնին ներկայացված մեղադրանքի մյուս 11 կետերի առթիվ քննությունը փաստորեն ավարտված է, «ճշտվում են վերջին մանրամասնությունները»:

Հուսեյնի գործի քննությունն արագացել է, որովհետեւ վերջերս շիա հոգեւորականությունը եւ հասարակայնությունն ուժեղացրել են ճնշումն Իրաքի իշխանությունների վրա: «Եթե Հուսեյնը շարունակի մնալ բանտում, ապա նախկին բաասականները եւ մյուս ահաբեկիչները հույսեր կփայփայեն, թե նա կարող է վերադառնալ իշխանության գլուխ», օրերս հայտարարեց այաթոլլահ Իսհակ ալ Ֆայադը:

Իրաքի հեռուստատեսությունն սկսել է հաղորդումներ հեռարձակել Հուսեյնի վարչակազմի գործած ոճիրների մասին:

Պ. Ք.

ԱԶԳ

Մշակույթ

Ռուսական երաժշտություն Ամերիկայից

Ամերիկացի երաժիշտների, մանավանդ Մոսկվայում կամ Պետերբուրգում կրթություն ստացած երաժիշտների այցելությունն առանձնակի հետաքրքրություն է առաջացնում: Միշտ էլ հետաքրքրական է իմանալ, թե մեր կրթությունն ինչպես է համարվում օտար մշակութային միջավայրին:

Ջութակահար եւ դիրիժոր Ալեքսանդր Տրեգերը 30 տարուց ավելի ապրում է ԱՄՆ-ում, 1985 թ.-ից Լոս Անջելեսի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի կոնցերտմայստերն է, իսկ 1998-ից զուգահեռաբար գլխավորում է ամերիկյան երիտասարդական նվագախմբեր: Տրեգերի կյանքի ռուսաստանյան ժամանակաշրջանում հիմնարար նշանակություն ունեցավ նրա ուսումնառությունը Մոսկվայի կոնսերվատորիայում` փառաբանված Դավիթ Օյստրախի դասարանում: Այդ հանգամանքով են պայմանավորված նրա հետագա հաջողությունները ջութակի կատարողական արվեստի բնագավառում, մասնավորապես կոնցերտմայստերական գործունեությունը համամիութենական ռադիոյի սիմֆոնիկ նվագախմբում, ապա Իսրայելի կամերային նվագախմբում:

Տրեգերը (աջից) կնոջ եւ Զուբին Մեհտայի հետ:

70-ական թթ. սկզբներից Ալեքսանդր Տրեգերը ջութակի համերգներ է տալիս` հանդես գալով աշխարհի առաջատար դիրիժորների հետ: Նրանցից մեկը` Զուբին Մեհտան, հիմնարար դեր է ունեցել Տրեգերի, որպես դիրիժորի, կազմավորման մեջ: Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի վահանակի մոտ Տրեգերը հանդես եկավ երկրորդ անգամ: Հմուտ երաժիշտն այս այցելության ծրագիրը կազմել էր ռուս կոմպոզիտորների` Պ. Չայկովսկու, Ա. Լյադովի ստեղծագործություններից, այն արդիականացնելով շվեյցարացի կոմպոզիտոր Կասպար Դիտհելմի (1926-1997) Ջութակի կոնցերտի պրեմիերայով: Ռուսական երաժշտության ընտրությունը հավանաբար բխում էր Տրեգերի ոչ միայն մշակութային օրրանից. ԱՄՆ-ում մշտապես շատ մեծ է եղել հետաքրքրությունը Գլինկային հաջորդող ժամանակաշրջանի եւ հատկապես 19-20-րդ դդ. սահմանագծի ռուս կոմպոզիտորների նկատմամբ:

Ամերիկյան հակումները պահպանելով` Տրեգերն, այդուհանդերձ, հանդես եկավ որպես ռուսաստանյան մշակույթի սան: Միայն ռուսաստանցի երաժիշտն է երախտագիտության գիտակցությամբ համակվում երբեմն հանիրավի մոռացված հայրենական անունների հանդեպ: Դրանցից է պետերբուրգցի Անատոլի Լյադովի (1865-1914)` Ն. Ռիմսկի-Կորսակովի արժանավոր աշակերտի համեստ անունը: Ի դեպ, Լյադովի մոտ է սովորել Մոսկվայի կոնսերվատորիայի ապագա պրոֆեսոր, Ա. Խաչատրյանի կոմպոզիցիայի մանկավարժ Ն. Մյասկովսկին: Կատարման համար ընտրված Լյադովի երկու պիեսները հիրավի 1909 թ. նվագախմբային երկու գլուխգործոցներ են:

Լյադովի «Կախարդական լիճ: Հեքիաթային պատկեր» գործը Ա. Տրեգերի ղեկավարությամբ հառնեց իր պատկերավոր գեղեցկությամբ. երաժշտության թովիչ ստատիկան արտացոլվում էր մոնոտոն երանգապնակի նրբագեղության մեջ: Հմտորեն կառավարելով երաժշտության տեմբրագունային զարգացումը, գրեթե բացառելով հակադրությունները, դիրիժորը հասավ նվագարանների բոլոր խմբերի հավասարակշռության: «Կիկիմորա: Ժողովրդական ասք» պիեսում լարային մեղմ հնչողությունն ընդգծում էր ժողովրդական մեղեդիների ոգով նվագող փողային գործիքները: «Կիկիմորան» ստացվեց թախծոտ եւ հումորի նրբերանգով... Տրեգերի հստակ շարժումներից համախմբված նվագախումբը նվագում էր պրոֆեսիոնալ համոզչությամբ:

Լյադովյան հեքիաթներից հետո Դիտհելմի «Անուբիս» (մեռյալների եգիպտական աստծո անունը) ջութակի կոնցերտը նման էր մարդկային հոգու ճամփորդության պատմության: Սա շվեյցարացի հայտնի կոմպոզիտորի վերջին խոշոր ստեղծագործությունն է: Մենակատարը ներկայումս Հայաստանում աշխատող ջութակահարուհի Սիբիլե Զողն էր (Շվեյցարիա): Նա Դիտհելմի երաժշտության հետահայաց ցուցադրումը ներկայացրեց 1999 թ. Երեւանում իր իսկ ստեղծած դաշնամուրային «Արսիկա տրիոյի» համերգների շարքով: Հայաստանում Դիտհելմի գործերի բոլոր պրեմիերային կատարումներն իրականացվել են «Pro Helvetia» մշակույթի շվեյցարական խորհրդի աջակցությամբ:

Դիտհելմի առավելապես քնարական կոնցերտը թույլ տվեց ի հայտ բերել Զողին բնորոշ հատկանիշները` քնարականությունը եւ դրա հետ մեկտեղ ռացիոնալիզմը: Ջութակահարուհին լավ զգում է ձեւը, իմաստավորում երաժշտական զարգացման վերելքներն ու վայրէջքները` դրանով իսկ ուշադրությունը բեւեռելով բացառապես անհատական նվագի վրա, ստվերում թողնելով նվագախմբին: Ըստ էության, այդ մտահղացումը բխում էր երաժշտության հեղինակից:

Պարզ է, որ նվագախմբի տիրակալը նախ եւ առաջ կոմպոզիտորն է: Դրա հետ մեկտեղ ճշմարիտ է, որ հենց դիրիժորներին է նախանշված դա ունկնդիրներին հաղորդելը: Ալեքսանդր Տրեգերը, բարեբախտաբար, պատկանում է նրանց թվին: Պ. Չայկովսկու 5-րդ մի մինոր սիմֆոնիան նրան թույլ տվեց ի հայտ բերելու իր գեղարվեստական խառնվածքի բազմակողմանի հնարավորությունները, դրամատիկ պատումի հակումը: Այս առումով Տրեգերն իրոք ռուսաստանյան երաժշտական կատարողական ավանդույթի հետեւորդն է: Չայկովսկու սիմֆոնիան ստացավ պատումի հուզականություն եւ ընդգրկում:

Ոչ մի պահ ուշադրությունից բաց չթողնելով զարգացումը, Տրեգերն ազատորեն կառավարում էր նվագախմբային «մեծաբեկորները», օրինակ, առաջին երկու մասերում: Դիրիժորը որպես զարգացման առանցքին փուլ ընդգծեց առաջին մասի հնչողության կառույցները: Տպավորվեցին լարային խմբի (հատկապես երկրորդ մասում թավջութակների) ինտոնացիայի ջերմությունը, զանգային տարածության պատրանքը սիմֆոնիայի վերջում:

Տրեգերը երաժշտությանը հաղորդեց տոնականություն եւ հաղթանակի բերկրանք: Այդ տրամադրությունն ամրապնդելու համար նվագախումբը հյուրի ղեկավարությամբ կատարեց Ֆ. Սուզեի հանրաճանաչ քայլերգը:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ
Արվեստագիտության դոկտոր

«ՄԵԿ ԱԶԳ, ՄԵԿ ՄՇԱԿՈՒՅԹ»

Մեկնարկեց «Պահպանենք մեր մշակույթը» փառատոնը

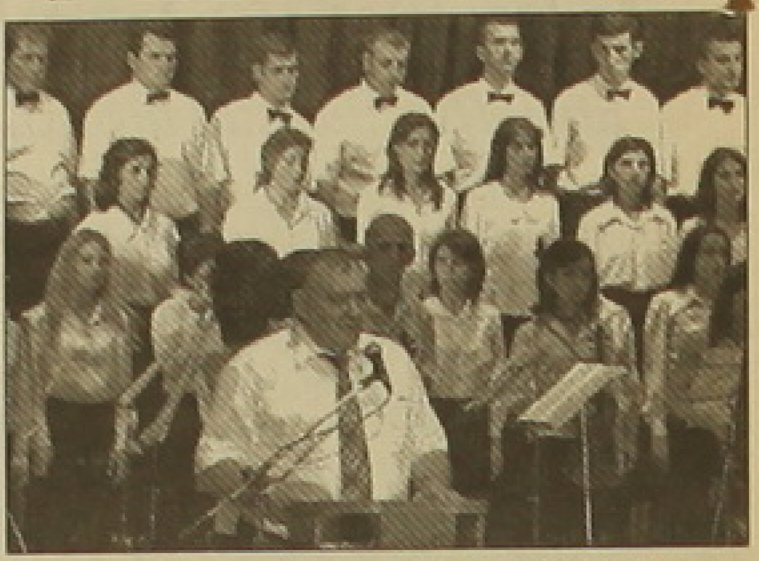

«Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» հանրապետական մշակութային փառատոնի բացման արարողությունը կայացավ Արմավիրի մարզում, որտեղ ողջույնի խոսքով հանդես եկավ ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը: Ջերմ էին նաեւ մարզպետ Ալբերտ Հերոյանի, կոմպոզիտոր Էդվարդ Միրզոյանի, Սոս Սարգսյանի ուղերձի խոսքերը: Փառատոնի կարեւորությունն ու նշանակությունը հատուկ ընդգծեց հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի նախագահ Կարինե Խոդիկյանը: Փառատոնի բացման առիթով իր հայրապետական օրհնությունն էր հղել Ն.Ս.Օ.Տ.Տ Գարեգին Բ կաթողիկոսը, նշելով, որ «նման միջոցառումները բարձրացնում են մեր ժողովրդի միասնականության եւ ազգային մեր մշակույթի ու արժեքների հանդեպ սիրո ապրումը, որտեղ էլ ապրենք` զորացնում է մեր այսօրվա ու գալիքի հանդեպ նույն հույսերը: Մենք հավատում ենք, որ փառատոնը ոգեւորություն պիտի բերի մեր մշակութային կյանքին, ավելի սերտորեն ու ջերմորեն միավորի մեր ժողովրդի զավակներին ի Հայրենիս եւ ի Արցախ, եւ մեր հոգիներում ու մեր կյանքի մեջ պիտի հավելի հավատ, հույս ու սեր, որ ակունքներն են արարումի»: Մի քանի ժամ տեւած համերգի ժամանակ ելույթ ունեցան Երեւանի եւ Արմավիրի մարզի լավագույն կոլեկտիվներ ու անհատ կատարողներ: Արմավիրցիները չէին ցանկանում հրաժեշտ տալ հյուրերին, բացատրելով, որ շատ վաղուց նման համերգ չէր եղել իրենց մարզում:

Փառատոնը հուլիսի 22-ին կշարունակվի Արարատի մարզում: Երեկոյան Արտաշատի քաղաքային այգու բացօթյա բեմահարթակում կկայանա հանդիպում մշակույթի գործիչների հետ, տեղի կունենա նաեւ Երեւանի ու Արարատի մարզի լավագույն կոլեկտիվների համատեղ համերգը: Փառատոնի ինֆորմացիոն հովանավորներն են **«Ազգ»**, «Հայաստանի Հանրապետություն», «Իրավունք», «Հայոց աշխարհ» թերթերը, «Հ1», «Հ2», «Հայ TV», «Արմենակոբ», «Շողակաթ» հեռուստաընկերությունները, «Հանրային ռադիոն», «Ռադիո հայը» եւ Հայաստանի ժուռնալիստների միությունը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Թուրք թատերագրի «Կարիճը» Հայաստանում

Վերջերս Երեւան էր ժամանել թուրք հանրահայտ թատերագիր, գրող ու մտավորական Էջբեր Յազմուրդերելին:

Ձերբակալվելով 1976 թ.-ին, նա 18 տարի անցկացրել է թուրքական բանտերում ու կալանավայրերում` անընդհատ պայքարելով մարդու իրավունքների, ժողովրդավարության, փոքրամասնությունների իրավունքների եւ այլ հարցերի ոտնահարման դեմ «Թյուրքիա Ջումհուրիեթ»-ում: Փոքր տարիքից կորցնելով տեսողությունը, այս խիզախ մտավորականը, մարդասերն ու հայասերը ցանկություն է ունեցել բազմաթիվ լեզուներով թարգմանված, այսօր որպես գեղարվեստական ֆիլմ նկարահանվող «Կարիճը» տեսնել նաեւ Հայաստանի բեմերի վրա:

Թատերագիրը իր այս գլուխգործոցը ուղղել է մասնավորապես 1980 թ. սեպտեմբերի 22-ին Թուրքիայում տեղի ունեցած արյունալի հեղաշրջման «հերոսներ», զինվորական խունտայի ղեկավար Կենան Էվրենի ու իր գործակիցների դեմ: Այդ հեղաշրջման պատճառով հարյուր հազարավոր թուրք, քուրդ, հայ, հույն, արաբ, ասորի եւ այլ ազգությունների պատկանող ազատամարտիկներ հայտնվեցին բռնատիրության տանջարաններում եւ կառափնարաններում:

Երեւանում թատերագիր Էջբերն եւ ընկերակիցները հանդիպեցին Գ. Սունդուկյանի անվան ակադեմիական թատրոնի տնօրեն Վահե Շահվերդյանի հետ, որը խոստացավ մոտ ժամանակներս իրականացնել «Կարիճի» բեմադրությունը, համագործակցելով Սարգիս Միքայելյանի հետ:

Հ. ՄՈՍԿՈՖՅԱՆ
Երեւան-Ստամբուլ

ԲՈՍՏՈՆ

«Երազ արտն» իրականություն է դարձնում իղձերը

Այն հանգամանքը, որ Ռաֆֆի Ֆստղճյանը ոչ երգում էր, ոչ էլ որեւէ երաժշտական գործիք նվագում, չի խանգարել, որ նա իր ընկերոջ` ձեռներեց Նուբար Աֆեյանի հետ հիմնադրի «երազների արտ» ոչ շահութաբեր կազմակերպությունը, որի նպատակն է ելույթ ունենալու հնարավորություններ ստեղծել հայաստանաբնակ երիտասարդ երաժիշտներին:

Տեղեկացնելով այս մասին, «Արմինյն միրռր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի խմբագրի տեղակալ Դաֆնի Աբիլն ավելացնում է, որ Ռաֆֆին Բոստոնի կենտրոնում տեղակայված համակարգչային ծրագրերի ընկերության կառավարիչն է, իսկ Նուբարը` «Արմինիա 20/20» ընկերության հիմնադիրը: Նրանք հիմնականում իրենց ուշադրության կենտրոնում են պահում Հայաստանի երաժշտական դպրոցներում սովորող 8-18 տարեկան ուսանողներին:

«Տարին մեկ անգամ Հայաստան ենք մեկնում, այցելում երաժշտական դպրոցներ եւ անձամբ կատարում մեր ընտրությունը: Համագործակցում ենք «Նոր անունների» հետ: Նրանք կատարում են առաջին լսումները: Ներկայիս մենք աշխատում ենք 40 երեխաների հետ», պատմում են նրանք հարցազրույցի ժամանակ, ավելացնելով, որ երբեմն օգնում են դպրոցներում վերականգնել այնտեղի տաղանդավոր աշակերտների, որոնք տնտեսական ծանր պայմանների կամ այլ հանգամանքների բերումով ստիպված են լինում թողնել ուսումը: Նրանք հնարավորություն են տալիս պատանիներին ավարտելու ուսումը, ապա հովանավորներ են գտնում, որ նրանք իրենց կատարողական արվեստը ցուցադրեն երկրից դուրս` Ռուսաստանում, Միջին Արեւելքում, Եվրոպայում կամ Ամերիկայում: «Երբ նրանք Բոստոնի երաժշտանոցում ելույթ ունեցան անցյալ տարի, ներկաներն ապշած մնացին: Հիացած էին նրանց կարողություններով», նշում են նրանք:

Ռաֆֆին մասնագիտությամբ ինժեներ է: Ավարտել է Բեյրութի ամերիկյան համալսարանը: Մ. Նահանգներում նա մագիստրոսի աստիճան է ստացել գործարարական վարչարարության բնագավառում: «Մենք ցանկանում ենք ընդարձակել մեր գործունեությունը եւ ընդգրկել նաեւ սկսնակ նկարիչներին», եզրակացնում է Ռաֆֆին հարցազրույցի վերջում:

Հ. ԾՈՒԼԻԿՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

Հայ ֆուտբոլիստներին հաղթանակ է անհրաժեշտ

Ֆուտբոլի Եվրոպայի պատանեկան առաջնության երկրորդ տուրում Հայաստանի մինչեւ 19 տարեկանների հավաքականը Հյուսիսային Իռլանդիայի Բալիմենա քաղաքի «Շոուգրաունդ» մարզադաշտում ոչ-ոքի է (1-1) ավարտել հանդիպումը Անգլիայի իր հասակակիցների հետ:

Ինչպես ՀՖՖ-ի մամուլի ծառայությանը Բելֆաստից տեղեկացրել է ՀՖՖ-ի գործադիր տնօրենի տեղակալ Արմեն Մելիքբեկյանը, Հայաստանի եւ Անգլիայի հավաքականների միջեւ կայացած հանդիպումն ապացուցեց, որ մեր հավաքականի պարտությունը Նորվեգիայի հավաքականից՝ պատահականություն էր: Խաղալով Նորվեգիայի հավաքականից մի քանի անգամ ուժեղ Անգլիայի հավաքականի հետ, մեր հավաքականն իրեն ուղղակի հիանալի դրսեւորեց եւ արժանի էր հաղթանակի: Ի տարբերություն նախորդ հանդիպման, առաջին իսկ րոպեներից մեր հավաքականը զիջեց տարածքային առավելությունը մրցակցին եւ ապավինեց հակագրոհների մարտավարությանը: Այս խաղաոճը մշակել են հավաքականի գլխավոր մարզիչ Սամվել Պետրոսյանը եւ մարզչական կազմը: Հանդիպման հետագա ընթացքը ցույց տվեց, որ այդ մարտավարությունը ճիշտ էր ընտրված:

Առաջին 30 րոպեների ընթացքում անգլիացիներն ընդամենը ապարդյուն գրոհներ էին կազմակերպում: Երկու անգամ խաղից դուրս իրավիճակից անգլիացիները գրավեցին մեր հավաքականի դարպասը, սակայն, ի պատիվ հունգարացի մրցավարի, երկու դեպքում էլ խաղից դուրս իրավիճակներն արձանագրվեցին: Մեր հավաքականը գոլային պահերը հիմնականում ստեղծեց առաջին խաղակեսի երկրորդ մասում: Գոլային հիանալի պահ կորցրեց Էդգար Մանուչարյանը, որը ստանալով գնդակը, մեծ արագությամբ շրջանցեց մրցակցին, սակայն հարմար դիրքից շեղ հարվածեց: Դրանից հետո կոպիտ սխալ թույլ տվեց մրցավարը՝ չնկատելով Անգլիայի տուգանային հրապարակում անգլիացի պաշտպանի ակնհայտ ձեռքով խաղը:

Առաջին խաղակեսում անգլիացիները նույնպես մեկ-երկու գոլային հնարավորություն ունեին, բայց չափազանց վստահ խաղաց մեր դարպասապահ Ապուլա Բետեն: Մի դրվագում էլ Բլեկստոկի գլխով կատարած հարվածը դարպասային գծից գլխով դուրս մղեց Միխել Սիմոնյանը:

Երկրորդ խաղակեսն անսպասելի սկիզբ ունեցավ մեր հավաքականի համար: Արդեն 48-րդ րոպեին ձեռքով խաղի համար մրցավարը մեր դարպասին նշանակեց 11 մետրանոց հարված, սակայն Գրանտ Լեդբիտերի ուժեղ հարվածը Ապուլա Բետեն ոտքերով հետ մղեց: Վերջինս եւս մեկ անգամ հաղթող դուրս եկավ Լեդբիտերի հետ պայքարում՝ հետ մղելով մոտ 20 մետրից նրա կատարած ուժեղ հարվածը: Մեր տղաներն իրենց հերթին շարունակում էին վտանգավոր հակագրոհներ կազմակերպել, սակայն կրկին երկու հիանալի պահ կորցրեց Էդգար Մանուչարյանը: Առաջին դեպքում, գեղեցիկ հնարքով շրջանցելով մրցակցին, Մանուչարյանը հայտնվեց հարմար դիրքում, սակայն կրկին շեղ հարվածեց, իսկ երկրորդ դրվագում նրա հարվածից հետո գնդակը որսաց դարպասապահը:

Հանդիպման 72-րդ րոպեին անգլիացիները գրավեցին մեր դարպասը: Հետեւեց բարձրից փոխանցում տուգանային հրապարակ: Բետեն լքեց դարպասը եւ ցատկ կատարեց՝ գնդակը որսալու, այն դիպավ Ալեքսանդր Պետրոսյանին եւ հայտնվեց մեր դարպասում: Գոլից հետո մեր թիմը մի պահ միայն շփոթվեց, սակայն մի քանի րոպե անց նոր ուժերով սկսեց գործել՝ հասկանալով, որ կորցնելու ոչինչ չունի: 87-րդ րոպեին, անկյունայինի խաղարկման ժամանակ, մեր թիմի մի քանի ֆուտբոլիստներ ներխուժեցին դարպասային հրապարակ՝ իրենց հետեւից տանելով մրցակցի խաղացողներին: Տուգանային հրապարակի գծի մոտ միայնակ մնաց Կառլ Լոմբեն, հետեւեց փոխանցում նրան եւ վերջինս ուժեղ հարվածով ոչ մի հնարավորություն չտվեց մրցակցի դարպասապահ Մարտինին՝ հավասարեցնելով խաղի հաշիվը: Վերջին րոպեներին մեր թիմը կարող էր նաեւ հաղթանակ կորզել: Ալեքսանդր Պետրոսյանը գնդակը ստանալով Ժորա Հովհաննիսյանից, մրցակցի հետ ուժային պայքարում հաղթող դուրս եկավ եւ մեն մենակ հայտնվեց դարպասապահի առջեւ, սակայն հարվածեց ուղիղ դեպի դարպասապահը:

Ոչ-ոքին մեր հավաքականին կիսաեզրափակիչ դուրս գալու որոշակի հնարավորություններ է պահպանում: «B» խմբի մյուս խաղում Ֆրանսիայի հավաքականը 3-1 հաշվով պարտության մատնեց նորվեգացիներին: «A» խմբում առաջատարի դերը ստանձնել է Սերբիայի հավաքականը, որը երկրորդ խաղում էլ հաղթանակ տոնեց՝ 1-0 հաշվով պարտության մատնելով Հյուսիսային Իռլանդիայի հավաքականին: Անհաջող մեկնարկից հետո խոշոր հաշվով հաղթանակ տարավ Գերմանիայի ընտրանին՝ 3 անպատասխան գնդակ խփելով հույների դարպասը:

Այսպիսով, Եվրոպայի առաջնության կիսաեզրափակիչի մասնակիցները հայտնի կդառնան վաղը կայանալիք հանդիպումներից հետո: Հայաստանի հավաքականն ուժերը կչափի ֆրանսիացիների հետ: Մյուս խաղում կհանդիպեն Անգլիայի եւ Նորվեգիայի հավաքականները: Կիսաեզրափակիչ դուրս գալու համար մեր հավաքականին անպայման հաղթանակ է անհրաժեշտ: «A» խմբում տեղի կունենան Հունաստան-Սերբիա, Գերմանիա-Հս. Իռլանդիա մրցախաղերը:

Մրցաշարային աղյուսակներ

«A» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Սերբիա	2	2	0	0	5-2	6
2. Գերմանիա	2	1	0	1	5-4	3
3. Հունաստան	2	1	0	1	1-3	3
4. Հս. Իռլանդիա	2	0	0	2	0-2	0

«B» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ֆրանսիա	2	1	1	0	4-2	4
2. Նորվեգիա	2	1	0	1	3-3	3
3. Անգլիա	2	0	2	0	2-2	2
4. Հայաստան	2	0	1	1	1-3	1

Արմսթրոնգը մոտ է հաջողությանը

Ամերիկացի հանրահայտ հեծանվորդ Լենս Արմսթրոնգը շատ հավասարաչափ է բաշխում ուժերը «Տուր դը Ֆրանս» բազմօրյա հեծանվավազքում: Նա առանձնապես ուժեր չի ներդնում տարբեր փուլերում հաղթող ճանաչվելու համար, այլ ձգտում է պահպանել իր առավելությունը հետապնդողներից: Հերթական՝ 17-րդ փուլում էլ Արմսթրոնգը հաղթողների թվում չէր: Բոլորից արագ 239,5 կմ մրցատարածությունը հաղթահարեց իտալացի Պաոլո Սավոլդելին, որն Արմսթրոնգի հետ հանդես է գալիս նույն թիմում՝ «Դիսկավերի Չենլում»: Վերջինս թիմային հաշվարկում ընթանում է առաջին տեղում: 2-րդը վերջնագիծը հատեց նորվեգացի Կուրտ Ասլե Արվեսենը, 3-րդ տեղ գրավեց ավստրիացի Սիմոն Գերանսը:

Ընդհանուր անհատական հաշվարկով Լենս Արմսթրոնգը շարունակում է զբաղեցնել առաջատարի դիրքը՝ հանդես գալով դեղին մարզաշապիկով: 2-րդ տեղում ընթանում է իտալացի Իվան Բասոն, 3-րդը՝ դանիացի Միքայել Ռասմուսենն է:

Կոնֆլիկտը հարթվեց

Լոնդոնի «Չելսին» առանց դատարանի միջնորդության հարթեց իր նախկին ֆուտբոլիստ Էնրիկե դե Լուկասի հետ ունեցած վեճը: Ինչպես տեղեկացրել ենք, Լուկասը Ռոման Աբրամովիչից 4,37 մլն դոլարի փոխհատուցում էր պահանջել ժամանակին իր հետ պայմանագիրը միակողմանիորեն խզելու համար:

«Չելսի» ակումբի պաշտոնական հաղորդագրության մեջ նշվում է, որ ղեկավարությունն ու Լուկասը փոխհամաձայնության են եկել եւ նրանց միջեւ կոնֆլիկտը հարթվել է: Ճիշտ է, համաձայնության ֆինանսական մանրամասների մասին ոչինչ չի հայտնվում:

Հեծանվամարաթոն ի նպաստ հայրենի երեխաների

Մասաչուսեթսում որպես շահույթ չհետապնդող կազմակերպություն գրանցված «Նիշ Բոյաջյան հիշատակի հիմնադրամը» հակառակ իր սուղ միջոցների հետապնդում է Հայաստանում երեխաների կյանքը բարելավելու ազնվագույն խնդիր: Անցյալ տարի նրա հովանավորների նյութական աջակցությամբ Ջերմուկի մանկապարտեզներից մեկում խաղահրապարակ կառուցվեց երեխաների ժամանցը կազմակերպելու նոր հնարավորություն ստեղծելով: Այս տարի, ըստ «Արմինյըն միրր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի, հիմնադրամը հեծանվամարաթոն է կազմակերպել, որը սկիզբ է առել Քեմբրիջի «Էյլուայֆ» մետրոյի կայարանից, եւ որի նպատակն է եղել հանգանակության շնորհիվ ընդլայնել «Հայաստանի երեխաների կյանքը» հիմնադրամի գործունեության շրջանակները:

Հ. Ծ.

Պատանեկան շախմատի ստուգատեսը մեկնարկել է

Ֆրանսիայի Բելֆոր քաղաքում մեկնարկել է շախմատի աշխարհի պատանեկան առաջնությունը տարիքային տարբեր խմբերում: Աշխարհի առաջնության պարգեւներն են վիճարկում մինչեւ 10, 12, 14, 16 եւ 18 տարեկան պատանի շախմատիստներն ու շախմատիստուհիները: Հայաստանը պատանեկան շախմատի այդ ստուգատեսում ներկայացնում են 14 մասնակիցներ:

Շվեյցարական մրցակարգով կանցկացվի 11 տուր: Արդեն կայացել է 2 տուր: Հայաստանի պատվիրակներից շատերը հաջող են մեկնարկել՝ տեղ զբաղեցնելով առաջատարների շարքում: Մինչեւ 10 տարեկան շախմատիստների մրցավեճին մասնակցում են 122 պատանիներ: Տիգրան Հարությունյանը մեկնարկում տոնելով 2 հաղթանակ, 20 շախմատիստների հետ գլխավորում է աղյուսակը: Արա Դիլոյանը վաստակել է 1,5 միավոր:

Մինչեւ 12 տարեկանների մրցավեճին մասնակցող հայ 3 շախմատիստներից երկուսը՝ Գրիգոր Դիլանյանն ու Սամվել Տեր-Սահակյանը 2-ական միավորով առաջատարների խմբում են: Ռոբերտ Աղասարյանն ունի կես միավոր: Հաջող են մեկնարկել տարիքային մյուս խմբերում ընդգրկված մեր մյուս մասնակիցները՝ Տիգրան Սիմոնյանը (14 տարեկան), Դավիթ Քալաշյանն ու Հովիկ Հայրապետյանը (16 տարեկաններ) եւ Արման Փաշիկյանը (18 տարեկան), որոնք առաջատարների թվում են:

100 տոկոսանոց արդյունք ունեն նաեւ մեր շախմատիստուհիներ Սուսաննա Գաբոյանը (մինչեւ 10 տարեկաններ) եւ Նունե Դարբինյանը (մինչեւ 16 տարեկաններ): 1,5-ական միավոր են վաստակել Հայկուհի Ալեքսանյանը (14 տ.) եւ Լիա Մարտիրոսյանը (18 տ.):

Առաջատարների շարքում նեղվածք է

Ամստերդամի շախմատի մրցաշարի 5-րդ տուրում Վլադիմիր Հակոբյանը ոչ-ոքի խաղալով Ռայներ Վագգուեզի հետ, վաստակեց 4 միավոր եւ 8 այլ շախմատիստների հետ գլխավորում է աղյուսակը: Ոչ-ոքի ավարտ ունեցան նաեւ առաջատարների թվում գտնվող Էլյանովի ու Ռոջերսի, Թիմմանի ու Սմիթի պարտիաները: 4 միավոր վաստակեց նաեւ Իվան Չեպարինովը՝ հաղթելով Դանիել Ստելվագենին:

6-րդ տուրում Հակոբյանը սպիտակներով մրցելու է Իգոր Հենկինի հետ: Ուշադրության կենտրոնում կլինեն նաեւ մյուս առաջատարների մասնակցությամբ հանդիպումները՝ Սմիթ-Էլյանով, Ռոջերս-Չեպարինով, Ամի-Թիմման, Տիմոֆեեւ-Վարգուեզ:

Վերջնագիծն անհաջող էր Պետրոսյանի համար

Չինաստանի Տյայույան քաղաքում վերջնագիծը հատեց շախմատի միջազգային մրցաշարը, որին մասնակցում էր 12 շախմատիստ: Նրանց թվում էր նաեւ Տիգրան Պետրոսյանը: Հայ շախմատիստը բավական հաջող էր մեկնարկել, սակայն մրցաշարի երկրորդ կեսում թույլ հանդես եկավ, մի քանի պարտություններ կրեց եւ արդյունքում 11 հնարավորից վաստակելով 5,5 միավոր, գրավեց 7-րդ տեղը: Իսկ հաղթող ճանաչվեց հնդիկ գրոսմայստեր Պենտալա Հարիկրիշնան: Նա մրցաշարի մեկնարկից գլխավորեց աղյուսակը եւ մինչեւ վերջ պահպանեց առաջատարի դիրքը: Հարիկրիշնան իր օգտին 8,5 միավոր գրանցեց: 2-րդ տեղում Ալեքսանդր Մոտիլյովն է՝ 7,5 միավոր: Մրցանակային եռյակը եզրափակեց չին շախմատիստ Վանգ Յուեն:

Առջեւում երկրորդ փուլն է

Հայտնի դարձան չեմպիոնների լիգայի որակավորման 2-րդ փուլի մասնակիցները: Առաջին փուլին մասնակցած նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների 8 թիմերից 4-ը հաջողությամբ հաղթահարեցին արգելքը եւ շարունակում են պայքարը: Առաջին հերթին պետք է նշել մեր հարեւան երկրների թիմերի հաջողությունը: Ի տարբերություն Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի չեմպիոնները հաջողությամբ հաղթահարեցին առաջին փուլը: Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, Թբիլիսիի «Դինամոն» պատասխան խաղում ռեւանշի հասնելով Էստոնիայի «Լեւադիայի» նկատմամբ (2-0), կշարունակի պայքարը: Բաքվի «Նեֆչին» էլ հաջող խաղաց: Ադրբեջանի չեմպիոնը դեռեւս առաջին խաղում էր ուղեգիր նվաճելու լավ հնարավորություն ստացել՝ հյուրընկալվելիս հաղթելով Իսլանդիայի «Հաֆնարֆյորդուրին» (2-1): Եվ ահա սեփական հարկի տակ էլ ադրբեջանցիները հաղթեցին (2-0):

Պայքարը կշարունակի նաեւ Մոլդովայի «Շերիֆը», որը երկու հանդիպումներում էլ պարտության մատնեց Մալթայի «Սլիմային» (2-0, 4-1): Երկրորդ փուլ է մտել նաեւ Լիտվայի չեմպիոն «Կաունասը»՝ առավելության հասնելով Ֆարերների «Տորշավնի» նկատմամբ (4-0, 4-2):

Լատվիայի անփոփոխ չեմպիոն «Սկոնտոն» դեռեւս առաջին խաղում էր կորցրել պայքարը շարունակելու հնարավորությունը՝ Մակեդոնիայում ջախջախիչ պարտություն կրելով «Ռաբոտնիչկիից» (0-6): Սեփական հարկի տակ 1-0 հաշվով տարած հաղթանակը սոսկ սփոփանք էր: Ղազախստանի չեմպիոն «Կայրաթը» թեեւ սեփական հարկի տակ 2-0 հաշվով պարտության մատնեց Սլովակիայի «Արտմեդիային», սակայն առաջին խաղում կրած պարտությունը (1-4) դաշտից ֆուտբոլիստներին դուրս թողեց պայքարից: Անհաջողության մատնվեց նաեւ Բելառուսի չեմպիոն Մինսկի «Դինամոն», որը չկարողացավ առավելության հասնել Կիպրոսի «Անորթոսիսի» նկատմամբ (0-1, 1-1): Մյուս հանդիպումներում գրանցվել են հետեւյալ արդյունքները. «Գորիցա»-«Տիրանա»՝ 2-0, «Գլենտորան»-«Շելբուռն»՝ 1-2, «Դյուդելանժ»-«Զրինսկի»՝ 0-4:

Այսպիսով, չեմպիոնների լիգայի որակավորման 2-րդ փուլում կհանդիպեն հետեւյալ զույգերը.

«Ռաբոտնիչկի» Մակեդոնիա-«Լոկոմոտիվ» Ռուսաստան
«Լիվերպուլ» Անգլիա-«Կաունաս» Լիտվա
«Պարտիզան» Սերբիա-«Շերիֆ» Մոլդովա
«Դինամո» Թբ., Վրաստան-«Բրոնդբյու» Դանիա
«Արտմեդիա» Սլովակիա-«Սելթիկ» Շոտլանդիա
«Դինամո» Կիեւ, Ուկրաինա-«Թուն» Շվեյցարիա
«Մալմո» Շվեդիա-«Մաքաբի» Իսրայել
«Անորթոսիս» Կիպրոս-«Տրաբզոնսպոր» Թուրքիա
«Դեբրեցեն» Հունգարիա-«Հայդուկ» Խորվաթիա
«Տիրանա» Ալբանիա-ԲԿՄԱ Բուլղարիա
«Դյուդելանժ» Լյուքսեմբուրգ-«Ռապիդ» Ավստրիա
«Անդերլեխտ» Բելգիա-«Նեֆչի» Ադրբեջան
«Վոլերենգա» Նորվեգիա-«Հակա» Ֆինլանդիա
«Շելբուռն» Իռլանդիա-«Ստյաուա» Ռումինիա

Առաջին հանդիպումները տեղի կունենան հուլիսի 26-27-ին, պատասխան խաղերը կկայանան օգոստոսի 2-3-ին:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՑՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԱՇՁԲ-05/50» ծածկագրով կազմակերպում է գնանցման հարցում՝ **«Բնության հուշարձանների գույքագրման, անձնագրավորման եւ ցանկի հաստատման ծրագրի մշակման աշխատանքների» ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 700 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» Հ/Հ 247010010343 «Կոմունալնախագիծ» ՓԲԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Վ. Հովհաննիսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ 2005 թվականի օգոստոսի 5-ը, ժամը 10.00-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՑՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԱՇՁԲ-05/51» ծածկագրով կազմակերպում է գնանցման հարցում՝ **«Բնապահպանության ոլորտի տեխնիկական կանոնակարգերի մշակման աշխատանքների» ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 700 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» Հ/Հ 247010010343 «Կոմունալնախագիծ» ՓԲԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Վ. Հովհաննիսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ 2005 թվականի օգոստոսի 5-ը, ժամը 11.00-ն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արմավիրի մարզի Արեւադաշտի գյուղապետարանը հրավիրում է աճուրդ վաճառքի: Այն տեղի կունենա 2005 թ. օգոստոսի 15-ին, ժամը 13-ին Արեւադաշտի գյուղապետարանում: Աճուրդ վաճառքում վաճառվում են համայնքի սեփականություն հանդիսացող պահուստային ֆոնդի գյուղնշանակության հողեր:

1. Լոտ- 89 կոնտուրի 3,0 հա 5-րդ կարգի վարելահող ջրովի: Մեկնարկային գինը 1,0 հա 182500 դրամ: 1 լոտի հանակը 3,0 հա մեկնարկային գինը 547500 դրամ: Մուծվող նախավճարը 27375: Մեկ աճուրդային քայլը մեկնարկային գնի 1 տոկոսը 5475,0 դրամ:
2. Լոտ-89 կոնտուրի 5-րդ կարգի վարելահող ջրովի: Մեկնարկային գինը 1,0 հա-ի 182500 դրամ: 2-րդ լոտի հանակը 1,5 հա: Մեկնարկային գինը 273750 դրամ: Մուծվող նախավճարը 13687,5 դրամ: Մեկ աճուրդային քայլը մեկնարկային գնի 1 տոկոսը 2737, 5 դրամ:
3. Լոտ-89 կոնտուրի 4-րդ կարգի 3,0 ջրովի վարելահող: Մեկնարկային գինը 1,0 հա 592500: 3-րդ լոտի հանակը 3,0 հա: Մեկնարկային գինը 1777500 դ.: Մուծվող նախավճարը 88875,0 դրամ: Մեկ աճուրդային քայլը մեկնարկային գնի 1 տոկոսը 17775 դրամ:
4. Լոտ- կոնտուրի 3,0 հա 3-րդ կարգի վարելահող ջրովի: Մեկնարկային գինը 1,0 հա-ի 797500 դ.: 4-րդ լոտի հանակը 3,0 հա մեկնարկային գինը 2392500 դրամ: Մուծվող նախավճարը 119625 դրամ: Մեկ աճուրդային քայլը մեկնարկային գնի 1 տոկոսը 23925, 0 դրամ:
5. Լոտ- կոնտուրի 1,0 հա 4-րդ կարգի արոտ: Մեկնարկային գինը 1,0 հա-ի համար 101250 դրամ: 5-րդ լոտի հանակը 1,0 հա: Մեկնարկային գինը 101250 դրամ: Մուծվող նախավճարը 5062,5 դրամ: Մեկ աճուրդային քայլը 1012,5 դրամ:
6. Լոտ- 2 կոնտուրի 4,5 հա 3-րդ կարգի վարելահող: Մեկնարկային գինը 797500 դրամ: 2 կոնտուրի 1,0 հա գյուղնշանակության անօգտագործելի հող: Մեկնարկային գինը 101250 դրամ: 6-րդ լոտի հանակը 5,5 հա: Մեկնարկային գինը 3690000 դրամ: Մուծվող նախավճարը 184500 դրամ: Մեկ աճուրդային քայլը մեկնարկային գնի 1 տոկոսը 36900 դրամ:
7. Լոտ- 89 կոնտուրի 3,0 հա վարելահող ջրովի 5-րդ կարգի: Մեկնարկային գինը 1,0 հա-ի 182500 դրամ: 7-րդ լոտի հանակը 3,0 հա: Մեկնարկային գինը 547500 դրամ: Մուծվող նախավճարը 27375 դրամ: Մեկ աճուրդային քայլը մեկնարկային գնի 1 տոկոս 5475,0 դրամ:
8. Լոտ-52 կոնտուրի 2,0 հա 5-րդ կարգի վարելահող ջրովի: Մեկնարկային գինը 1,0 հա 182500 դրամ: 8-րդ լոտի հանակը 2,0 հա: Մեկնարկային գինը 365000 դրամ: Մուծվող նախավճարը 18250 դրամ: Մեկ աճուրդային քայլը մեկնարկային գնի 1 տոկոսը 3650 դրամ:
9. Լոտ- 34 կոնտուրի 2,5 հա 3-րդ կարգի ջրովի վարելահող: Մեկնարկային գինը 1,0 հա-ի 797500 դրամ: 9-րդ լոտի հանակը 2,5 հա: Մեկնարկային գինը 1993750 դրամ: Մուծվող նախավճարը 99687,5 դրամ: Մեկ աճուրդային քայլը մեկնարկային գնի 1 տոկոսը 19937,5 դրամ:

Հասարակայնության ծանուցում

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217 -Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն ծանուցվում է ՀՀ Սյունիքի մարզի Անգեղակոթ գյուղի բնակիչ Սերգեյ Պողոսյանի էլեկտրաէներգիայի արտադրության նպատակով «Սոմբուլի ջուր» կոչվող աղբյուրից 150 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին ժամը 17-ից 18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ շենք, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2005 թվականի հուլիսի 28-ին, ժամը 16.00-ին Կառավարական 3-րդ շենք, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հրատարակվել է ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության «Գնումների տեղեկագրի» 2005 թ. N 9(74) համարը, որում հրապարակվել են հետեւյալ նյութերը՝

թվով 36 բաց մրցույթների մասին հայտարարություններ

թվով 89 կնքված պայմանագրերի մասին հայտարարություններ

թվով 48 չկայացած մրցույթների մասին հայտարարություններ

թվով 1 հայտարարություն

ՀՀ ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ԵՎ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

LOG ON TO www.azg.am

ԱՌԱՋԻՆ ԼՈՒՐԸ՝ ԱՌԱՋԻՆ ԱԼԻՔՈՎ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՌԱԴԻՈ
«ՌԱԴԻՈԼՈՒՐ»

լրատվական-վերլուծական ծրագիր ամեն օր՝ ուղիղ եթերում **ժամը 6.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 (հայերեն եւ ռուսերեն),17.00, 18.00, 22.00, 23.00**

Օդերային լրատվություն՝ On-line ռեժիմով

www.armradio.am

Եվրասիա Հիմնադրամ

Հայաստանյան ներկայացուցչությունը

Հայտարարում է ծրագրերի բաց մրցույթ

«Միջհամայնքային ցանցերի ստեղծման եւ համագործակցության խթանում»
թեմայով

Տվյալ մրցույթի նպատակն է խթանել միջհամայնքային ցանցերի ստեղծումը եւ համագործակցությունը՝ համայնքային միջոցների առավել արդյունավետ օգտագործման, համայնքային կառույցների միջեւ փորձի փոխանակման, ինչպես նաեւ վերջիններիս կարողությունների զարգացման նպատակով:

Մրցույթին կարող են մասնակցել քաղաքապետարանները, տեղական ինքնակառավարման այլ մարմինները, միջհամայնքային միավորումները, ինչպես նաեւ Երեւանի թաղապետարանները:

Մրցույթից առաջ անց են կացվելու երեք տեղեկատվական սեմինարներ.
1. Հուլիսի 15-ին, ժ.12:00-ին՝ Իջեւանում, Իջեւանի համայնքների միությունում, Գանիրի փ. 1 հասցեով;
2. Հուլիսի 21-ին, ժ.12:00-ին՝ Սիսիանում, Սիսիանի քաղաքապետարանում, Սիսական փ. 41 հասցեով;
3. Հուլիսի 25-ին, ժ.12:00-ին՝ Երեւանում, Եվրասիա հիմնադրամի գրասենյակում, Դեմիրճյան փ. 4 հասցեով;

Մրցույթի պայմաններին ծանոթանալու, ինչպես նաեւ անհրաժեշտ փաստաթղթերի փաթեթը ստանալու համար կարող եք դիմել Եվրասիա հիմնադրամի երեւանյան գրասենյակ, կամ այցելել կազմակերպության վեբ կայքը՝ www.eurasia.am հասցեով:

Հայտերը անհրաժեշտ է ներկայացնել Եվրասիա հիմնադրամի երեւանյան գրասենյակ **մինչեւ 2005 թ. օգոստոսի 4-ը, ժ. 17:00-ը:**

Մրցույթը ֆինանսավորվում է ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության (USAID) կողմից:

Եվրասիա հիմնադրամ
հայաստանյան ներկայացուցչություն
ՀՀ, Երեւան 375019, Դեմիրճյան 4
Հեռ./Ֆաքս՝(374 10) 56-54-78, 58-60-59, 58-61-59
Էլ. հասցե՝ *eurasia@eurasia.am*
Վեբ կայք՝ *www.eurasia.am*

Ագրոբիզնեսի գյուղի զարգացման կենտրոն հիմնադրամը հայտարարում է մրցույթ խոհանոցային սպասարկում կազմակերպելու համար

Ագրոբիզնեսի գյուղի զարգացման կենտրոն հիմնադրամը (ԱԳԶԿ) հայտարարում է մրցույթ ԱԳԶԿ-ի գրասենյակի տարածքում խոհանոցային սպասարկման ծառայություն կազմակերպելու համար: Մրցույթի պայմաններին կարող եք ծանոթանալ գրասենյակում: Բոլոր շահագրգիռ կազմակերպությունները կամ անհատ ձեռնարկատերերը կարող են ներկայացնել մրցութային առաջարկները փակ ծրարներով: Ծրարները պետք է հասցեագրված լինեն ԱԳԶԿ-ի տնօրեն Ջեֆֆրի Ինգլսին: Առաջարկների ընդունման ժամկետը՝ մինչեւ 2005թ.-ի օգոստոսի 2-ը: Ծրարների վրա հարկավոր է նշել «Խոհանոցային սպասարկման մրցույթ»:

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողները կարող են ծանոթանալ տարածքին նախքան առաջարկներ ներկայացնելը:

Այլ մանրամասների համար դիմել ԱԳԶԿ-ի վարչական հարցերով համակարգող Տիգրան Հարոյանին՝ Երեւան, Տերյան 74 հասցեով:

Հեռ. 54-57-11, 54-57-12, 54-57-13

Մրցութային հանձնաժողովը, առաջարկները վերլուծելուց հետո, արդյունքների մասին կտեղեկացնի մրցույթի բոլոր մասնակիցներին:

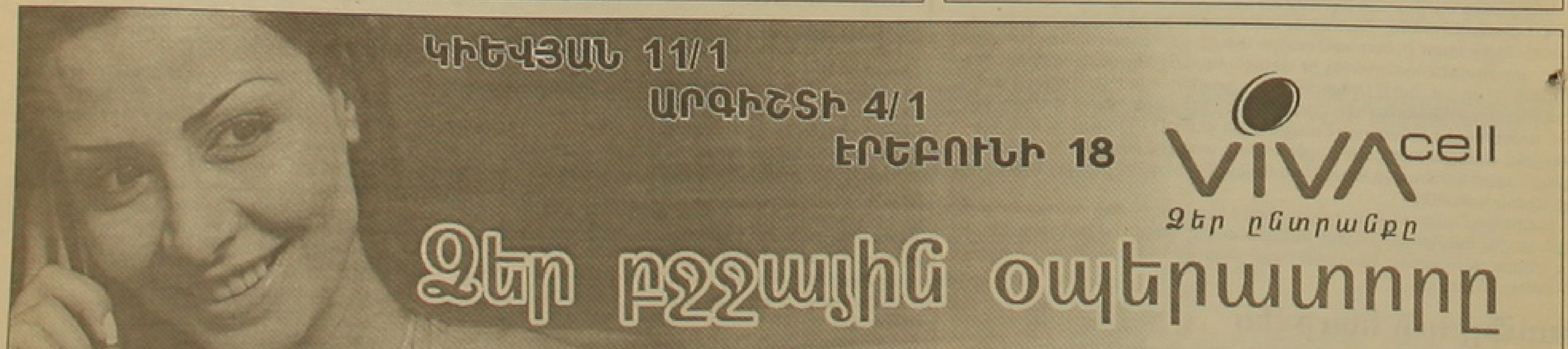

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրութեան՝ 21. 07. 2005 Գինը՝ 100 դրամ